

MECANICII '61

POLIBUC

O nouă și continuă
provocare

Foaie de suflet lunară a Asociației "Promoția '61 MECANICĂ"

Anul 5 Nr. 4 • aprilie 2009 • Apare în fiecare ultimă joi a lunii

Editorial

Despre opinii

Reuniuni colegiale

Întâlnirea din 26 martie

Inginerie

Autovehicule rutiere cu tracțiune hidraulică?

Noi despre NOI

1939-2009

Continuitate

Umor

Cronică teatrală

Cinci piese scurte de Eugen Ionescu

Critică literară

Carte pentru meditații

Creație literară

Masa tăcerii

Turism

Istorie și legendă în antica Persie

Opinii

Republica Moldova...

Correspondență

In memoriam

La mulți ani

Despre Tomiris

Editorial

DESPRE OPINII

Constituția României acordă cetățenilor ei printre alte drepturi și pe cel de liberă exprimare. Revista noastră este hotărâtă să nu îngreiească nici ea acest drept colaboratorilor ei. Pentru a fi bine înțeles dreptul de care vă bucurați redau câteva paragrafe din articolul 30 din Constituție.

(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de ori ce fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.

(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.

(8) Răspunderea civilă pentru informația sau creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau televiziune, în condițiile legii. Delictele de presă se stabilesc prin lege.

Sperăm că cei care veți dori să vă exersați dreptul la liberă exprimare, mai ales prin intermediul rubricii noastre „Opinii”, dar nu numai prin ea, să țineți cont de cele de mai sus și de prevederile legilor care le detaliază. Mai mult, având în vedere faptul că atât autorii articolelor cât și cititorii lor se cunosc între ei, sunt foști colegi și actualmente prieteni (o bună parte din ei), reținerea și respectul reciproc se impune să fie comandamentele de conduită primordiale.

În acest număr publicăm un articol pe o temă foarte fierbinte și foarte actuală pentru noi românii. Este de presupus că nu toți colegii vor împărtăși punctele de vedere ale autorului articolului și că vor urma replici viguroase. Sperăm ca aceste replici să fie colegiale. În măsura în care nu va fi așa, ne rezervăm dreptul să nu publicăm replicile respective.

Redacția

Reuniuni colegiale

ÎNTÂLNIREA DIN 26 MARTIE

Mirel Vanca

La această întâlnire, nu mai puțin de trei colegi au fost sărbătoriți: Rodica Nicolescu, Radu Gruia și Nae Enescu. Doar Nae a trecut granița celor 70 de ani. Rodica și Radu mai au de așteptat un an, înainte de a intra și ei în clubul septuagenarilor.

Rodica Nicolescu ar putea fi numită mama Asociației noastre. A fost, alături de Adrian Popa, persoana care s-a zbatut pentru legitimarea Asociației, a fost președintă a asociației, trezorier al ei iar acum îi este cenzor. A fost și în trecut și este și acum persoana care s-a ocupat de „bucătăria” asociației, cea care a ținut legătura cu colegii de peste graniță, cea care a întins, în numele Asociației, o mână de ajutor colegilor aflați în necaz, cea care a fost aproape nelipsită de la întâlnirile și manifestările noastre.

Te iubim, Rodica! La mulți ani!

Iat-o pe Rodica rostindu-și toastul la aniversarea ei.

Radu Gruia a fost declarat, nu demult, colegul anului 2008. Cu acea ocazie s-au spus multe cuvinte frumoase despre el. Va rămâne în istoria Asociației noastre ca fiind cel de al treilea redactor șef al acestei reviste, primul care a pus-o pe Internet, autorul subtitrărilor spirituale ale pozelor de la întâlnirile noastre și, nu în ultimul rând, ca un talentat și iscusit scriitor. Urmăriți cu atenție rubrica „Opinii” din revista noastră, și-mi veți da dreptate.

Lista calităților lui, enumerate aici, n-ar fi completă dacă n-am aminti-o și pe cea de șofer impetuos. În această calitate le-a prilejuit, unor colegi, adevărate beții cu... adrenalină.

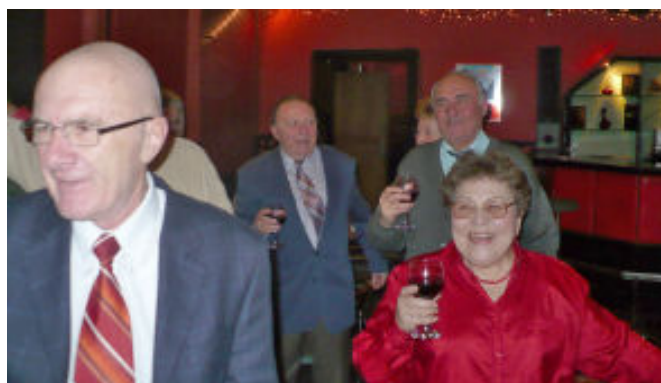
La mulți ani, Radu!

Radu pare să se scuze că „a avut tupeul” să mai adauge un an la vârsta lui! Îl credem: n-a avut încotro!

Nae Enescu. Nu cred că geșesc deloc, când afirm că Nae este unul dintre cei mai stimați și simpatizați colegi ai noștri. Deși „încărcat” de titluri științifice și universitare, n-a făcut niciodată caz de ele. A venit cu regularitate la întâlnirile noastre, a „coborât” printre noi cu deplină naturalețe, fără falsă modestie, fără acel aer condescendent pe care nu s-au sfiit să-l afișeze alții. Nae este și redactor al revistei noastre, responsabil al rubricii „Inginerie”. A scris în revistă articole interesante, punând în dezbatere probleme arzătoare ale învățământului politehnic actual. Este și un fotograf talentat, lui datorându-i, în principal, fotografiile de la „Galeria foto”.

Mă opresc aici cu acest laudatio, lăsându-vă să aflați mai multe despre el din interviul pe care i l-a luat Adrian Popa și pe care îl publicăm în numărul viitor.

La mulți ani, Nae!

Zâmbetele celor care îi cântă lui Nae „La mulți ani!”, spun totul despre simpatia de care este înconjurat, în cercul nostru.

În afară de cele trei momente aniversare, care au dat culoare și savoare întâlnirii, au fost și momente care i-au dat substanță și strălucire (Exagerez puțin, dar, n-are

importantă!). A fost, și la această întâlnire, nelipsitul moment cultural, susținut, de data aceasta, de Adrian Popa, abia întors, împreună cu alți colegi, dintr-o excursie în Egipt. Despre ce credeți că ne-a vorbit? Bineînțeles, despre Nil, faraoni, piramide, Valea Regilor, lacul de la Asuan etc. Nu vă spun mai mult, vă las să citiți relatările lui și ale Andrei ștefănescu despre această excursie, căci le-am acordat un spațiu generos în revistă.

Am stat la aceiași masă cu Florin Drăgănescu, cu Gheorhe Caragea, Marian Grădișteanu, cu Riri Pop, cu Mircea Zainea și cu Constantin Marin. Despre ce credeți că se discuta, la un moment dat? Despre poezie! Nu mi-a venit să cred când profesorul Drăgănescu a început să recite cu patos din Eminescu! M-am mirat și mai mult când Caiată, a recitat din Baudelaire în ... franceză! Dacă stau să mă gândesc mai bine, nu știu de ce m-am mirat! Nu este nimic neobișnuit să-mi aud colegii abordând teme din domenii despre care s-ar crede că le sunt interzise inginerilor sau să-i văd având preocupări din cele mai neașteptate. În anii Epocii de Aur, cineva, un răutăcios fără doar și poate, a avut îndrăzneala să zică: „Numărul inginerilor a depășit demult numărul intelectualilor”. Îndrăznesc să-i spun că mult mai adevărată mi se pare a fi, referindu-mă la noi, că „Numărul inginerilor a îngroșat numărul intelectualilor”.

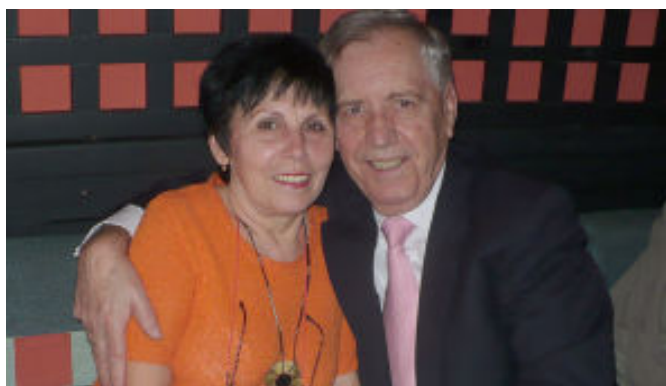
Zâmbiți cu Coca, Mihaela și Pușa...

.....și cu Luci, Rodica și Corina.

Nu-s convins că Marinică tocmai recita în momentul în care l-am pozat!

Bine ați revenit în mijlocul nostru, familia Gheorghe!

Cântărețul de operă Riri Pop interpretând aria „Mulți ani trăiască!”

N.R. Fotograful Mirel Vanca a omis să-și facă o poză; și de emoționat ce era, și-a uitat aparatul în restaurant!

Inginerie

AUTOVEHICULE RUTIERE CU TRACȚIUNE HIDRAULICĂ ?

Radu Gruia

Iată o întrebare de multe puncte pentru specialiști, sau pur și simplu pentru mulțimea celor interesați de subiect. Este de acum bine cunoscută tehnologia hibridilor electrici. Deși au apărut relativ recent pe piață, (pe la noi mai puțin), brandurile Honda Civic, Toyota Prius, Chevrolet Malibu sau Ford Escape, formează deja o categorie aparte de ofertă, iar publicul le acordă un interes în creștere. De ce? Firește, datorită consumului substanțial diminuat de combustibil și prețurilor atractive. Ca întotdeauna avantajele sunt balanțate de servituți specifice, care temperează entuziasmul inițial: hibridul electric pune problema bateriilor care încă nu oferă, din punct de vedere tehnologic, o soluție pe deplin satisfăcătoare. Masa proprie, capacitatea, dimensiunile și manevrabilitatea „coloanelor” de baterii constituie, deocamdată, tot atâtea probleme pentru liniștea și confortul posesorului de mașină hibridă. Astfel, o coloană de 16Kwh cântărește 175 Kg, este scumpă și nu poate fi utilizată decât la 50% din capacitate, deoarece descărcarea completă îi diminuează dramatic durata de viață.

În Statele Unite, Agenția pentru Protecția Mediului Înconjurător (EPA) finanțează la Ann Arbor MI, cercetări pentru realizarea unei noi tehnologii de reducere a consumului de carburanți a vehiculelor utilitare. In cazul respectiv, obiectul țintă al programului este flota camioanelor de distribuție a UPS care dispune, pentru întreg teritoriul american, de 73500 de unități – camioane standard de 5,5t. Ideea de bază a programului este obținerea de economii semnificative de combustibil pe seama recuperării de energie utilă consumată. Pentru atingerea acestui scop, se recurge la un fluid hidraulic care realizează stocarea și reutilizarea energiei de frânare. Ca majoritatea noilor tehnologii și aceasta nu este necunoscută: EPA a construit și experimentat hibridi hidraulici încă de la începutul deceniului 8 al secolului trecut. șeful Departamentului de Tehnologii Avansate al EPA, Charles Gray Jr., este de părere că tehnologia poate deveni soluția finală în fața alternativelor cum sunt Motoarele HCCI (sarcină omogenă și aprindere prin compresie).

Deși n-are legătură cu tracțiunea hidraulică hibridă, merită să menționez câte ceva despre această soluție. Motorul (HCCI) reprezintă unica soluție constructivă care permite, în timpul funcționării, schimbarea modului de aprindere prin scânteie (Motorul Otto) cu cel prin compresie (Motorul Diesel)! Numai atât! Cu ceva modificări minore pe hard și desigur, softul adecvat! Comutarea se obține devansându-se închiderea valvelor de evacuare la comandă, ceea ce determină retenția unei cantități suplimentare de căldură în cilindru. La următoare cursă a pistonului, presiunea finală de compresie va fi considerabil mai mare, iar combustibilul injectat sub formă de spray sau multijet, se va aprinde rapid („bang”) și va arde complet. (Spre deosebire de aprinderea prin scânteie, la care arderea este neuniformă, propagându-se în interiorul cindrului sub formă de front de flacără).

Avansul tehnologic, rezultă din „stilul” Diesel, cu combustie rapidă completă, dar la presiuni relativ mai scăzute și arderea „rece” a benzinei în cilindru. Sensorul de presiune din interiorul acestuia va permite computerului să adapteze continuu sprayul de combustibil și deschiderea/inchiderea supapelor, în funcție de temperatură, presiune atmosferică, umiditate și natura combustibilului. Motoarele care aplică acest principiu sunt mai ușoare și mai puțin poluante. Practic, aprinderea prin scânteie este preferată pentru accelerări și viteze mari, iar cea prin compresie pentru viteze reduse și ralenti-uri. Motoarele care aplică principiul sunt mai ușoare și mai puțin poluante (emisiile de oxizi de azot și noxele specifice).

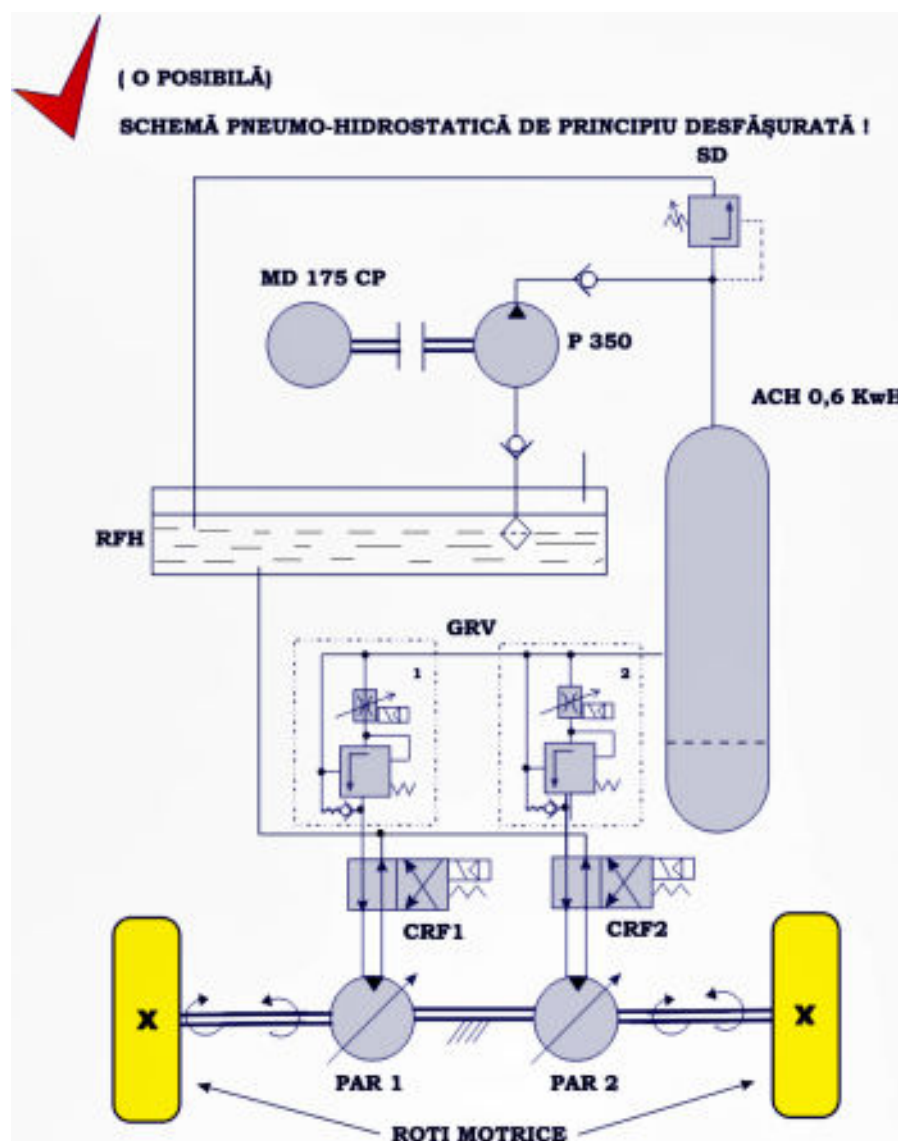
Revenind la tracțiunea hidraulică hibridă, trebuie amintit că la Salonul Auto din Detroit 2002, Ford a prezentat un model „F – 350 Tonka concept”, construit pe acest principiu. Dar.... „cash became tight and

the program was abandoned”. Simpatice mod de amintire a unei realități neplăcute, nu-i așa?

Totuși, seria hibridă a fost continuată cu Eaton, Navistav și UPS, în scopul reducerii consumului de combustibil al flotei camioanelor maron de distribuție.

Dar, să vedem cum funcționează sistemul (în legătură și cu schema de hidraulică de principiu - desfășurată - prezentată mai jos):

Un motor Diesel (MD) de 175 CP acționează o pompă hidraulică (P) care debitează fluidul în acumulatorul de energie (ACH). ????. Acesta stochează, la presiunea nominală (350 b), o energie în valoare de 0,68 Kwh, pe care o poate ceda integral în sistem. Acumulatorul este construit din materiale compozite (fibră de carbon) și are capacitatea utilă 220 x1800 mm.

Prin intermediul grupurilor de reglare a vitezei (GRV 1-2), fluidul hidraulic ajunge la pompele axiale reversibile (PAR 1-2) montate pe axa spate și acționează roțile motrice, realizând astfel propulsia camionului

Sunt intercalate, de asemenea, două comutatoare pentru trecerea în regim de frânare, (CRF 1-2) când are loc recuperarea energiei cinetice eliberate de masa vehicolului aflată sub efectul accelerației negative. Energia recuperată, este stocată în acumulatorul ACH. Practic, elementul cheie al construcției sunt pompele axiale care îndeplinesc în mod reversibil, cele două funcții principale (succesive) ale sistemului: consumator și generator de energie:

În regim motor transformă energia potențială a fluidului sub presiune în energie cinetică, generând cuplu mecanic, iar în regim de frânare transformă energia cinetică a masei camionului în energie potențială, pompând fluid sub presiune în acumulator. Acest tip de pompe sunt realizate și folosite la utilajele agricole, dar EPA a reușit să le ridice randamentul de la 86-87% până la 95%, datorită programării complexe la funcționarea pe autovehicol. Ele sunt foarte performante, la 117 cmc cilindree, reușind să dezvolte o putere de 330 CP și cuplu de 570 Nm (fiecare), pentru o presiune a fluidului de alimentare de 350 b. Sunt proiectate pentru o durată de viață de cel puțin 500000 Km și au o masă proprie de 55 Kg.

Să vedem acum care sunt avantajele oferite de sistem. Dat fiind algoritmul de funcționare, el este evident avantajos pentru „stop and go drive” (porniri/opriri), cu pondere de 40 % în exploatarea camioanelor flotei UPS, a căror viteză de serviciu este de max. 70 Km/h. Cu o încăcătura utilă de 10 to (max) și la o viteză de 45 Km/h, camioanele consumă o energie cinetică de 0,26 Kwh. La o oprire hibridul hidraulic

poate recupera 70 % din această valoare. Prin comparație, hibridul electric reușește numai 25 %.

Un alt avantaj rezultă din lipsa legăturii mecanice dintre motor și roțile motrice. Deoarece turația motorului și sarcina sa nu au nicio legătură cu viteza de deplasare a vehicolului, motorul funcționează exclusiv pentru menținerea presiunii din acumulator între limitele programate. În timpul în care presiunea se păstrează între aceste limite, motorul nu funcționează, ceea ce generează economie de combustibil.

Practic, în timpul manevrelor de încărcare/descărcare sau parcare, camioanele pot parcurge aproape 1 km fără motor, pe baza energiei acumulate de către fluidul hidraulic. La conducere, camionul UPS se comportă surprinzător de bine la viteze mici; la fel ca la hibridii electrici pentru pasageri, motorul pornește la atingerea unei viteze de 20-22 Km/h, chiar și în cazul unor demaraje mai agresive. Toate aceste date preliminare au fost recoltate din încercările unui prototip construit de EPA. Pe baza lor, se estimează că economiile la combustibil și cheltuieli de întreținere, vor permite recuperarea costurilor suplimentare de construcție – 7000 \$ - la cei 50000 \$, costul actual, în cca. trei ani de exploatare. În prezent se află în curs de finalizare un lot experimental compus din 7 exemplare, care urmează a fi supuse încercărilor și verificărilor complexe, pe parcursul acestui an.

Pentru acceptarea sistemului la transportul de pasageri, mai trebuie rezolvate unele probleme cum sunt: depășirea masei proprii (de 5,5 to) a camioanelor, precum și nivelul de șgomot și vibrații, care trebuie redus la nivelul admis în standardele respective. Scopul final, de altfel firesc al cercetărilor EPA, constă în aplicarea de către partenerii săi, a rezultatelor pentru producția de masă. În acest scop, o flotă dedicată – cum este cea a UPS – este foarte utilă deoarece este condusă centralizat și monitorizată complet. Realizarea saltului la vehiculele pentru pasageri necesită o rețea națională de service pe specificul sistemelor hidraulice. Ceea ce necesită investiții și timp. Cu toate acestea, EPA a realizat un model hidraulic, pornind de la un autoturism Ford Expedition, pentru a demonstra că tehnologia se pretează la fel de bine și pentru aplicațiile cu regim mai ușor de lucru. Rezultatele au fost spectaculoase, economia de combustibil realizată cu modelul ajungând până la 85 % ! (Ce-i drept, o mare parte a acestui rezultat s-a datorat schimbării motorizării de 5,4 litri-V8 cu 1,9 litri-VW D.) Chiar și așa, rezultatele sunt considerate promițătoare în perspectiva trecerii la producția de masă.

Pentru încheiere, trebuie să-mi mărturisesc speranța că tema prezentată va fi bine primită de către colegii-cititori. Pe de o parte, pentru că se înscrie pe trendul mai recent adoptat și reconfirmat privind tematica revistei, iar pe de alta, pentru că se referă la obiectul a două dintre specialitățile noastre (de acum aproape 50 de ani!) și anume Mașinile Termice și Mașinile Unelte. Cum dintotdeauna „termiștii” s-au considerat cu „moș” mai mare decât ceilalți moțași, mi-a făcut plăcere să găsesc o aplicație... comună! și – apoi, fie-mi cu iertare, ce am făcut cu pasiune și plăcere o viață 'ntreagă, nu se vindecă și nu se uită așa ușor !

Post Scriptum.

Știu eu un „termist convertit” care o să mă „înfulece” pe nemestecate ! Oricum, trebuie să-mi asum riscul, nu-i așa?

Noi despre NOI

1939 – 2009

Nae Enescu

Cedând unui impuls de curiozitate, am numărat în catalog pe cei care au pășit sau se pregatesc pentru intrarea în al 71 – lea an de viață, în anul de grație 2009. Rezultat: 40 – 7. Trăiască cei 33; Dumnezeu să-i odihnească în pace pe cei 7. Să sperăm că “inventarul” va rămâne așa mult timp de acum încolo!

N.R. Imagini din examene de doctorat.

Ce înseamnă 70 ani pentru eternitate? Mai nimic, sau aș zice “un infinit mic”. Poate vă întrebați: ce i-a venit lu’ ăsta să scrie asemenea bazaconii!? Nostalgia dom’ le, asta este... Regrete pentru timpul scurs? Să vedem...

Fiecare dintre cei 33 de colegi care încă văd lumina soarelui, din cei 40 porniți pe drumul vieții după absolvire, vedem viața în mod diferit, așa că mă voi referi la mine, pentru că tot m-am apucat de scris, la îndemnul repetat al lui Mirel Vanca, ardeleanul nostru hotărât să-și ducă sarcina primită de “comitetul central” al asociației spre noi victorii ale “foii noastre de suflet, minte și literatură”! De altfel îmi este și frică să târăgănez lucrurile, pentru că ardelenii ăștia au și brișcă, așa că mai știi ce se poate

întâmpla...!?

Revenind la vremurile de azi, cred că toți simțim sabia lui Damocles undeva deasupra capului. Poate că nu ne mai preocupă ce a fost în “negura trecutului” nostru, dar suntem îngrijorați pentru “noul viitor de aur” al omenirii. Foarte mulți dintre noi suntem conectați la e-mail, de unde aflăm că dacă vom ajunge în 2012 vom avea șansa să trăim un nou început spiritual. Nu ar fi de mirare ca acest început să-l apuc în postura de spirit...

Poate, după începutul ăsta aiuristic, veți zice că am plecat cu sorcova. Sper să nu fie așa, deși asta sună a autoîncurajare!

Scriam în numărul trecut despre școala noastră care “a luat-o la vale”. Așteptam ca noul ministru al învățământului, actuala noastră “doamnă rector”, să pună lucrurile la punct. Se pare că m-am înșelat, și nu numai eu... Ca să reducă gradul mare de încărcare a elevilor de liceu, a anunțat că va reduce cu 3 numărul de ore de școală, dintre care una este... ora de sport. Normal ar fi fost să propună “perierea” programelor școlare de tot lestul de cunoștințe nefolositoare, dar se pare că la asta se opune și o bună parte dintre profesori, care-și

văd periclitat numărul de ore pe baza cărora li se formează norma și pentru care iau salariu. Dacă s-ar reduce programele analitice s-ar putea reduce și numărul de ore, dar ar însemna un număr mai mic de profesori pentru acoperirea materiilor și asta nu convine proepinenților.

Am văzut cartea de matematică pentru clasa a 9-a a nepoților mei și m-am îngrozit. Spre exemplu, noi am făcut progresele aritmetică și geometrică în primul an de Politehnică. Ei le fac în clasa a 9-a într-un mod complicat, iar ceea ce m-a mirat au fost aplicațiile, care de fapt sunt ecuații care conțin ca necunoscute termeni și sume ale unor progresii aritmetice sau geometrice.

Care este reversul suprasolicitării elevilor? Nu

mai învață, nu-și fac temele și se bazează pe metodele din totdeauna ale școlărilor: copiatul. Să mai spun că suferă și bugetul părinților care trebuia să pună (pe baza acestuia) umărul la absolvirea liceului de către odrasle și trecerea examenului de bacalaureat. Din cauza asta avem studenți în anul I care au probleme la aducerea fracțiilor la același numitor, calculul ariilor unor figuri geometrice simple, găsirea soluțiilor ecuației de gradul doi etc.

De multe ori mă gândesc la “perioada de tristă amintire” când școala era mai puțin supusă influențelor politice sau mercantiliste de tot felul, așa cum se întâmplă acum.

Parcă ziceam că mă voi ocupa de starea sufletească a unui septuagenar, dar am “luat-o pe arătură” cu problemele școlii. Apropo, m-am pregătit pentru joia viitoare cu ceva lichid pentru crearea unei atmosfere calde... Luna trecută a făcut-o Dan Ștefănescu și a fost bine pentru toată lumea, inclusiv pentru doamne. Adevărul este că întâlnirile noastre nu pot fi înlocuite cu altceva mai bun pentru psihicul nostru de perpetuu tineri. Când mai aud la radio sau TV despre ce a pățit “un bătrân” sau “o bătrână” de 50 sau 60 de ani, mă liniștesc. Se pare că asta este percepția tinerilor de acum care, pe lângă noile concepții de viață sub umbrela libertinajului, au o foarte slabă educație primită în familie, școală și... stradă. Colegul meu de catedră Sandu Codoban, fostul “asistent universal” al studenților de la Secția de Aviație, actual pensionar, mi se plângea că în diferite situații este interelat cu apelativul “tataie” și nu “domnule”. Deși asta este o manifestare a comportamentului societății noastre necivilizate, i-am răspuns că eu nu mă supăr când pătesc așa ceva, pentru că eu chiar sunt tataie. Apropo, Sandu a fost și este celibatar convins.

Sunt momente în care chiar devin melancolic, cum s-a întâmplat joia trecută, când, în sala senatului Politehnicii, s-a prezentat o istorie a vieții și activității a doi mari profesori de Mecanică: Alexandru Stoenescu și Gabriela Șițeica (fiica marelui matematician). Domnul Stoenescu a trecut meteoric pe la anul nostru, când ne-a impresionat cu modul său de predare. Domnișoarei Țițeica i-am fost asistent trei ani și sunt recunoscător memoriei sale pentru completarea educației mele și pentru modul original de prezentare a materiei și în special a problemelor. Adevărul este că la cursul ei rămâneam cu gura căscată când mi se releva înțelesul - prezentat simplu - al unor teorii sau probleme complicate. Ca o paranteză, subliniez că astăzi nu prea mai găsești profesori care să se facă ușor înțeleși când predau cursul. De ce? Mai întâi că fiecare a încărcat materia cu chestii bombastice, pentru a se “da mare”. Apoi, pentru că așa dă bine ca un cadru didactic să fie admirat și în același timp temut de studenți. Asta are legătură (pentru unii) cu sporirea veniturilor în urma examenelor...

Dacă încep să-mi readuc în minte momente ale vieții, observ că o serie de ani – de la obținerea statutului de tată și până la devenirea mea ca socru – au trecut foarte repede, încât reperatele acestor ani sunt legate de etapele de creștere și formare ca cetățeni a fetelor mele. După ce “pietrele din casă” au devenit familiste și mame, mi-am mutat atenția asupra nepoților și iar am legat existența mea de creșterea lor. Acum Ștefan și Radu sunt în clasa a 9-a, iar Maria urmează să meargă la toamnă în prima clasă de școală din viața ei.

Sigur, toți avem amintiri plăcute, mai puțin plăcute sau triste, dar continuăm să trăim în realitatea zilelor noastre. Aceste amintiri constituie de multe ori

subiecte de comparație cu ceea ce mi se întâmplă azi și de multe ori mă gândesc cum aș proceda astăzi într-o situație asemănătoare în care m-am aflat cu mulți ani în urmă. Dar observ că nu mai pot proceda la fel; experiența de viață pe care am dobândit-o, tocmai datorită acelor situații, mă trage de mânecă să fiu mai

reținut în reacții și să nu uit care este statutul pe care mi-l conferă vârsta. Sunt mult mai puțin expansiv, nu mai reacționez violent la jigniri sau comportări necorespunzătoare și așa lucrurile nu mai iau întorsături nedorite. Recunosc că rămân cu un gust amar, precum “tataie” Codoban.

Situația în care mă găsesc astăzi la poarta celor 70 de ani mă obligă să nu-mi mai fac planuri pe termen lung, dar să mă ocup de lucrurile curente pe care le am de făcut și să trăiesc cât pot de bine ziua de astăzi. Deși continui să fiu un semi-optimist, nu mă gândesc prea mult la ce va fi mâine. Încerc să mă bucur de prezent, în accepțiunea strictă a cuvântului. Sigur, mă gândesc să mai fac o excursie în străinătate, așa cum a zis Dalai Lama, în locuri în care nu am fost vreodată, dar astea sunt niște gânduri și nicidecum planuri.

Anul ăsta, în mod normal voi ieși la pensie, dar n-am să mă pot despărți de școală. Pot continua activitatea ca profesor consultant, mai ales că am înscrisi un număr destul de mare de doctoranzi. Și, cine știe, poate mă apuc de scris: calea este deschisă de colegul și prietenul meu Mirel Vanca. Dar era să uit: voi avea trei elevi în “câmpul școlii” și poate voi continua să mă descurc în compania stufoasă a materiilor școlare...

Zilnic fac cu sârg rondul e-mailului nae_enescu@yahoo.com, unde mă așteaptă o mulțime de mesaje. În februarie s-a realizat un record absolut: 154 mesaje într-o zi și jumătate. Fusesem plecat la Cernavodă la o serie de măsurători de vibrații la turbogeneratoare și la întoarcere m-am repezit la calculator. Desigur, le-am parcurs pe toate, dar mi-a luat ceva timp. Mă bucură sincer mesajele colegilor noștri și, după conținutul acestora, îmi dau seama și de starea lor de normalitate într-o lume anormală. Îmi mai descrețesc fruntea și visez la locuri și situații pe care nu le pot întâlni în realitate... Dar, visele sunt ale mele și nu este un păcat

că le mai pot avea...

Nu întotdeauna primesc vești îmbucurătoare, așa că mă întristează unele mesaje care inerent prezintă o situație de boală sau mai rău... Atunci mă rog pentru binele celui care mi-a trimis un astfel de mesaj și așa mă liniștesc.

Primesc multe mesaje privind situația politică, economică și de altă natură, cu desfășurarea unor evenimente publice sau sociale. Recunosc sincer că nu mă impresionează în măsura în care eu nu pot aduce nici o modificare a cursului evenimentelor. Asta este, iar implicarea noastră publică, în actuala stare politică din România, nu are niciun efect. Astfel, răspund unor colegi care se întrebau de ce nu ne implicăm în viața publică din țara noastră. Răspunsul este: d-aia, pentru că aici jocurile sunt făcute. Poate trebuie să treacă și la noi două generații pentru ca ceva să se schimbe, ca pe vremea lui Moise!

S-auzim de bine!

Noi despre NOI

CONTINUITATE

Radu Stoian

Încerc, în acest articol, să descriu aspectele mai importante din viața unor colegi din promoția mecanicilor '61, care au marcat prin activitatea și personalitatea lor istoria promoției noastre.

După susținerea examenului de stat, unii dintre noi am efectuat timp de două luni stagiul militar la compania de tancuri din cadrul regimentului de infanterie din Topraisar, iar la începutul toamnei ne-am răspândit la întreprinderile unde am primit repartiție din partea unei comisii ministeriale. Cei mai buni dintre noi au avut privilegiul să-și continue activitatea, în calitate de asistenți universitari, în Politehnică, alături de dascălii lor.

Mai mulți dintre colegii noștri și-au făcut timp și au publicat, în foaia de suflet sau în cartea albastră, articole privind viața lor. Radu Mihalcea a reușit să facă din articolul său o lucrare literară. Sper ca acest lucru să îl mai facă și alți colegi, pentru că toți au ceva de spus după mai bine de 70 de ani de viață.

Se apropie o întâlnire jubiliară: aniversarea în anul 2011 a 50 de ani de la terminarea facultății. Aș fi extrem de bucuros, dacă în cartea roșie (cum intenționează să-i facă coperta prietenul Adrian Popa) vor fi publicate materiale autobiografice și de către colegii Bone Stan, Borlan Titus, Dinescu Dan, Drăgănescu Florin și Moise Marin. Am vorbit cu ei, recent, și i-am rugat să scrie despre evenimentele mai interesante din viața lor.

Bone Stan mi-a comunicat că va încerca să publice în revista noastră cel puțin patru articole cu conținut autobiografic. Îi sugerez să acorde articolelor sale titlul „Vaporul lui Bone”.

Titus Borlan a primit repartiție la I.P.București, unde a fost angajat ca preparator și asistent universitar la catedra de utilaj chimic condusă de profesorul universitar Renert Mihai. Peripețiile lui prin viață, începând cu perioada studenției, când a stat la căminul 303, sunt extrem de interesante. Renunțarea la cariera universitară și opțiunea sa de a deveni proiectant la IPROCHIM București, sunt evenimente care trebuie relatate și publicate în revistă.

Iar colegul și prietenul Drăgănescu Florin a avut o carieră universitară de excepție.

Moise Marin, sau macaragiul nostru, cum i-a spus în glumă Dumitru Constantin, Calipso, a revenit în mijlocul nostru joi 29 ianuarie a.c. De ce i-a spus macaragiul, voi explica în continuare. Marinică Moise a lucrat o perioadă

importantă din viața lui la ISCIR. Specialitatea, pe care a îmbrățișat-o încă de pe băncile facultății, când la examenul de diplomă a prezentat proiectul pentru un pod rulant cu sarcina de 400 tone, a fost aceea de a se ocupa în cadrul ISCIR de autorizarea mijloacelor de ridicat, domeniu care include și macaralele.

Seara petrecută cu Marinică Moise la restaurantul Select mi-a oferit prilejul să aflu lucruri interesante din viața lui. Descrierea episodului, în care fiica lui Iuliana, la terminarea liceului, a luat decizia de a da examen la Institutul de Artă Teatrală I.L.Caragiale, concurența acerbă de 21 candidați pentru un loc și cum a reușit ea să ajungă una din actrițele de top de pe scena Teatrului Național din București, sper să fie descrise cu farmec de Marin Moise în revistă.

Ultimul coleg cu care am discutat la telefon și cu care m-am întâlnit în cartierul Drumul Taberei, unde avem amândoi reședința, este Dinescu Dan. El este încă în activitate; are funcția de președinte al Consiliului de Administrație al ICPET-GA SA. (institut privatizat, care este specializat în proiectarea cazanelor cu abur). Probabil, în luna septembrie, o să renunțe la serviciu pentru a beneficia de statutul de pensionar. În momentul în care se va pensiona, Dan Dinescu va deveni membru activ în cadrul asociației mecanicilor '61 (această promisiune a făcut-o fără nici un fel de reținerere).

După această divagație, prin care doresc să atrag atenția că este necesar ca fiecare membru al asociației noastre să colaboreze activ la foaia de suflet, scriind articole, trec la subiectul pe care mi l-am propus să vi-l prezint.

Se apropie toamna anului 1971. Adrian Popa, inventiv, neliniștit, plin de idei și surprize, a discutat cu mai mulți colegi din promoția mecanicilor '61, ca să ne întâlnim pentru a sărbători 10 ani de la terminarea facultății. S-a hotărât ca masa festivă să fie organizată în parcul Herestrău, pe malul lacului, la restaurantul „Herestrău” (la „rață”).

Mobilizarea s-a făcut anevoios, la ea aducându-și o contribuție substanțială colega noastră Rodica Nicolescu. Cuvântul de ordine, pentru cei contactați, era să transmită mai departe colegilor ale căror adrese sau numere de telefon le cunoșteau, date despre data, ora și locul întâlnirii.

Petrecerea a fost memorabilă! Nae Fluture, aflat în plină ascensiune profesională, a mobilizat un reporter de la revista „Flacăra”. Evenimentul a fost consemnat în presa de acum 38 ani.

Același Popa a continuat cu perseverență să ne mobilizeze în desfășurarea diferitelor evenimente, care s-au succedat în viața promoției noastre.

Anul 1976, când promoția noastră a aniversat 15 ani

de la terminarea facultății, nu putea fi ratat de Adrian Popa. Împreună cu Rodica Nicolescu, folosind filiera utilizată cu 5 ani în urmă, au mobilizat colegii pentru întâlnirea și masa festivă. Evenimentul din 1976 a fost sărbătorit la restaurantul UGSR (Uniunea Generală a Sindicatelor din România) amplasat pe malul lacului Floreasca. Adrian a apelat la cumnatul său, care lucra la U.G.S.R., ca masa festivă să fie organizată la cel mai ridicat standard posibil pentru perioada respectivă.

Anii zboară, se apropie 1981: 20 de ani de la terminarea facultății. O cifră importantă în viața mecanicilor '61, nu-l pot lăsa indiferent pe Adrian Popa.

Rodica Nicolescu și Gigi Dumitrescu se implică cu entuziasm în mobilizarea colegilor, astfel ca prezența la această întâlnire să fie cât mai mare. Adrian Popa, cu sprijinul colegilor care lucrau la Politehnică, unii dintre ei promovați la rang de conferențieri, a stabilit pentru prima dată ca întâlnirea să aibă loc într-un amfiteatru din cadrul I.P. București.

Emil Dumitrescu, lector la catedra Rezistența Materialelor, l-a rugat pe magistrul său, profesorul universitar Gh. Buzdugan, să ia parte la întâlnire. După întâlnirea prelungită din fața Politehnicii, mecanicii '61 sunt invitați să ia loc în băncile amfiteatrului APA. Emoțiile revederii au fost mari. Strângeri de mâini, îmbrățișări, discuții prelungite privind cariera profesională pe care fiecare dintre noi o abordasem cu entuziasmul specific vârstei. Profesorul universitar Gheorghe Buzdugan, cu calmul său imperturbabil, a strigat catalogul. În anul 1981 nu trecuse în cele veșnice, decât un singur coleg, Popescu Dan Valentin. Masa festivă a avut loc la restaurantul Parc de pe malul lacului Herestrău.

Cea de a 25-a aniversare din anul 1986, a fost pentru Adrian Popa un prilej nou pentru a convoca colegii la întâlnire. Pentru această aniversare a publicat un „Remember” pe un format A3, care cuprindea catalogul promoției cu foarte multe spații albe, adică adrese pe care nu le mai cunoșteam.

Mai mulți colegi din promoția noastră au considerat că se pot realiza mult mai bine în țările din Vestul Europei sau peste ocean, în America, Canada și Australia. Doi dintre colegi nu au mai suportat restricțiile impuse de regimul comunist și au emigrat în Israel. Aceiași atmosferă însufleită la întâlnirea mecanicilor din curtea I.P.B. și din amfiteatru A.L.A.; s-au făcut poze, mulți dintre noi au notat adrese și numere de telefon, ca să putem comunica ulterior.

Profesorul Gheorghe Buzdugan, cu aceeași ținută impunătoare, a strigat catalogul. S-a oprit de fiecare dată când fostul student se ridica și spune prezent. Profesorul îl întreabă cu blândețe unde lucrează, dacă este căsătorit și dacă are copii. Majoritatea eram realizați din punct de vedere profesional la cel mai înalt nivel și aveam o viață de familie armonioasă cu doi sau trei copii, care mergeau la școală. Surpriza care a urmat după festivitatea din amfiteatru a fost de proporții. A intrat în scenă, în calitate de maestru de ceremonii, Bone Stan.

Colegul Bone Stan, m-a uimit totdeauna cum reușea să memoreze cu ușurință deschideri și partide de șah jucate de marii maeștrii internaționali. Cariera profesională a început-o la NAVROM Giurgiu. S-a evidențiat, din primii ani, datorită cunoștințelor temeinice însușite în anii studenției și a modului în care s-a implicat în rezolvarea problemelor dificile din întreprindere. Îl las pe el să ne prezinte amănunte despre vremurile de început

din cariera lui, succesele repurtate împreună cu un alt coleg, Pârvănescu Iuliu, în domeniul execuției unor motoare termice folosite în industria navală și modul în care a urcat scara ierarhică a întreprinderii în care lucra cu o pasiune debordantă.

Conducerea Ministerului Transporturilor nu a rămas indiferentă și la 1 octombrie 1979, Bone a fost numit director general adjunct al grupului de exploatare flotă și porturi Giurgiu, grup cunoscut sub denumirea de NAVROM Giurgiu. De la el am aflat câteva date tehnice privind întreprinderea condusă de el, timp de 26 de ani, cu o mână de fier și o minte inventivă, care nu a admis că sunt limite care nu pot fi depășite.

NAVROM Giurgiu a avut 5000 de salariați, dintre care 3000 erau navigatori. În subordinea tânărului director general erau 15 porturi dunărene și o flotă compusă din 500 nave, care reprezentau 70% din totalul navelor de transport fluvial. Cu navele din dotare realiza un volum important din transportul mărfurilor exportate de România pe Dunăre sau cele importate.

Stan Bone în prezent este pensionar; el are preocupări în domeniul cultivării legumelor și în domeniul viticol (pelinul preparat de el din podgoria proprie este inegalabil, datorită unor secrete numai de el știute). Sper și îl rog pe această cale, să nu uite să scrie pentru revista noastră, întâmplări petrecute în perioada studenției, meciurile de șah susținute în prima echipă a I.P.B., cumpăna din Anul III când era curtat intens de conducătorul clubului de șah Dinamo București și anii de manager la NAVROM Giurgiu.

Așa cum am menționat, Bone ne-a oferit surpriza unei excursii de trei zile petrecută pe motonava Oltenița, de neuitat!

Au urmat mai multe întâlniri la Giurgiu, care mai de care mai reușite, beneficiind de organizare impecabilă.

Să nu uităm că înainte de 1990 erau restricții și dificultăți mari în ceea ce privește organizarea unor întâlniri, continuate cu mese îmbelșugate. Sper ca Bone să desconspire modul în care reușea să asigure mâncare și băutură de cea mai bună calitate, pentru un număr atât de mare de participanți. Oare prin chefurile prelungite pe navele de croazieră puse la dispoziția mecanicilor'61 Bone nu-și periclita funcția de conducător al NAVROM Giurgiu? Sunt secrete pe care numai el le știe dar sper să le aflăm și noi!

Între timp, devenise o prezență constantă în mijlocul nostru, „intrusul” Ianculescu Marius sau Jimi, după porecla ce l-a făcut renumit. Pentru majoritatea dintre noi, care nu știu amănunte despre Jimmy, voi încerca eu să le prezint, în ordine cronologică.

Jimi s-a născut în București în luna iulie a anului 1935, în cartierul Grozăvești, pe strada Econom Cezărescu, unde

a și copilărit. A absolvit liceul teoretic Spiru Haret în 1953, an în care a dat examen și a intrat student la I.P.B. – Facultatea de Mecanică. În liceu a îndrăgit baschetul, sport căruia i-a dedicat mult timp, poate mai mult decât era normal. Înainte de a termina junioratul, a fost promovat în echipa mare a clubului Rapid București, participantă la campionatul național de baschet. În timpul facultății, Jimi nu a renunțat la pasiunea pentru sport. Anul III, pentru studenții Facultății de Mecanică, este un an de cumpănă, cu examene foarte grele. Promovarea acestui an asigură majorității studenților perspectiva de obținere a diplomei de inginer. Jimi Ianculescu a dat prioritate pregătirii sportive. Lupta acerbă, alături de echipele Steaua, Dinamo și Universitatea Cluj pentru cucerirea laurilor de campion, l-a angrenat pe Jimi excesiv în pregătirea sportivă, neglijând studiul temeinic pentru promovarea examenelor dificile pe care le avea de susținut la rezistența materialelor și organe de mașini. Jimi, în mod imprudent, a preferat să plece cu echipa Rapid București timp de 30 zile într-un turneu în republicile caucaziene Georgia, Azerbaidjan și Armenia. Consecința a fost nefastă, deoarece a capotat la examenele susținute cu profesorii Gh. Manea și Gh. Buzdugan.

În anul 1958, Jimi a fost reprimat în Politehnică, student în anul III la facultatea de transporturi. A continuat să joace baschet la clubul Rapid București, dar cu măsură, fără să mai neglijeze prezența la cursuri și examene.

Eu, împreună cu prietenul și colegul de grupă Simescu Alexandru, alias șoșo, ne întâlneam deseori cu Jimi în sala de sport a căminului 303. Nea Titi Andreescu, antrenorul echipei de handbal Politehnica București, fruntaș în campionatul național, a remarcat calitățile sportive ale lui Jimi Ianculescu. După mai multe discuții purtate cu Jimi, l-a convins să se legitimeze în echipa pe care Nea Titi o antrena. Recompensa pentru efortul depus ca jucător în echipa de handbal Politehnica București a fost asigurarea gratuită a mesei la cantina Buzești.

După terminarea facultății, Jimi a primit repartiție la uzina Grivița Roșie, unde, din toamna anului 1962, am devenit colegi de serviciu. Întâlnirile în trei șoșo, Jimi și subsemnatul au continuat.

Traietoria lui Jimi din punct de vedere profesional a fost interesantă. De la uzina Grivița Roșie s-a transferat la FANEM, actualul URBIS, construită pe platforma industrială Militari. De la URBIS, grație unui coleg, Florea Voinea, cu care am lucrat la uzina Grivița Roșie, promovat între timp secretar cu probleme economice al sectorului I, s-a transferat la CENTROCOOP. Președintele CENTROCOOP, înainte de 1990, era Paul Niculescu Mizil. În cadrul CENTROCOOP era vacant postul de director general la centrala pentru producție. Recomandarea prietenului Florea Voinea l-a determinat

pe Paul Niculescu Mizil să dispună verificarea dosarului de cadre a lui Jimi. Tovarășul avea nevoie de un inginer muncitor, cinstit și priceput; după ce a constatat că Jimi Ianculescu îndeplinește aceste condiții, l-a angajat în funcția de director general al centralei.

Inițiativa lui Popa de a ne întâlni periodic a ajuns la urechile lui Jimi. Acesta s-a arătat interesat de întâlnirile mecanicilor '61 și a aderat neoficial la grupul nostru. Jimi, fire comunicativă, prietenoasă și un om parolist, cu autoritate la serviciu, a fost adoptat de mecanicii '61. Câteva întâlniri pregătitoare organizate de Popa, majoritatea în apartamentul colegei mele de grupă, Corina Firuță, dispuneau și de prezența lui Jimi. Colaborarea cu colegul Dodi Sotir, inginer șef la uzina Autobuzul București, a fost extrem de fructuoasă. Cu autocarele scoase din reparație - acestea aveau program strict pentru verificări și rodaj - Dodi Sotir a asigurat mecanicilor '61 transportul unei excursii memorabile. Primirea la restaurantul cooperației din comuna Sinești, motelul Bachus, complexul Căprioara de lângă Focșani, masa și cazarea oferite la Odobești, deplasarea în munții Vrancei cu popas prelungit la cascada Putnei, plimbarea prin stațiunea Soveja, sunt momente oferite cu generozitate de Jimi împreună cu Dodi Sotir și pe care participanții la această excursie nu le vor uita niciodată.

Jimi era un dansator de clasă, cu o eleganță înăscută. Alături de Nae Enescu, Nelu Calipso Dumitru, Adrian Popa și Stan Bone erau în tinerețe cei mai aprigi concurenți pentru câștigarea concursurilor de dans organizate de mecanicii '61 la întâlnirile noastre. Evenimentele din 1989 au dus la prăbușirea CENTROCOOP și, inevitabil, și a poziției lui Jimi Ianculescu. După anul 1993, Jimi, spirit inovator și întreprinzător, s-a lansat în afaceri private. S-a pensionat la 58 ani și a început o afacere de anvergură. În primăvara lui 1995 se deplasa cu o mașină DAF la Constanța. Telefonice, arvunise cumpărarea unei cantități mari de zahăr, care fusese adusă cu vaporul în România. Din București a plecat foarte devreme, pentru a ajunge în portul Constanța la ora 9 fix. Pe șoseaua veche, care face legătura dintre București și Constanța, prin Fetești și Medgidia, în localitatea Ileana, apropiată de lacul Sărulești, a avut parte de un accident tragic. Pe șosea, o ceață densă împiedica vizibilitatea la mai mult de 10 m. A fost suficientă o depășire imprudentă și a urmat ciocnirea cu un TIR; Jimi a suferit leziuni grave. După șase luni de luptă pentru supraviețuire Jimi ne-a părăsit. A rămas în urma lui soția îndurerată, Estera Ianculescu, absolventă a I.P.B. facultatea metalurgie promoția 1963 și doi băieți. Copiii familiei Ianculescu au călcat pe urmele părinților și au absolvit, cel mare facultatea de electronică, iar mezinul automatică din cadrul I.P.B.

Viața merge înainte, iar relațiile, prietenia dintre membri Asociației Mecanicilor '61 continuă. Revoluția din decembrie 1989 a deschis orizonturi noi în viața românilor. Granițele au fost deschise, libertatea de circulație și exprimare au fost garantate de noua conducere a statului instaurată în România începând cu anul 1990. Colegii din străinătate au început să revină în România la rude și prieteni. Noi cei care am refuzat să părăsim România am început să călătorim. Adrian Popa, ajutat de harnicele colege Rodica Nicolescu, Gigi Dumitrescu și Corina Firuță, au făcut o mobilizare extraordinară a mecanicilor '61, pentru întâlnirea prilejuită de cea de a 30-a aniversare de la terminarea facultății. Întocmirea catalogului cu mecanicii '61 s-a făcut cu îmbunătățiri majore față de cel existent în 1986. Spațiile albe, necompletate pentru colegii din străinătate, au dispărut în proporție de 90%. Întâlnirea prilejuită de cea de a 30-a aniversare a promoției mecanicilor '61 a fost emoționantă și copleșitoare. În fața I.P.B., încă de la ora 9 au început să vină participanții. Întâlniri și revederi emoționante. Mulți dintre noi nu ne-am recunoscut. Era normal! Cei 30 de ani de viață au produs în fizionomia și fizicul nostru schimbări importante. În amfiteatru, profesorul Buzdugan a strigat catalogul. După ce am făcut foarte multe poze, unele se regăsesc în cartea galbenă, am plecat cu autocarul sau cu mașini proprii la Giurgiu. Același inventiv și neobosit Popa și soția sa, Lucia, ne-au mai oferit o surpriză. Autocarul a făcut un popas pe malul râului Dâmbovița, la mânăstirea Radu Vodă. Un preot a ținut o slujbă de pomenire și a sfințit platoul cu colivă pregătit de Luci Popa, în memoria colegilor dispăruți dintre noi. Bravo Adriane! Bravo Luci! Vă rog să repetați slujba de pomenire a colegilor plecați dintre noi și în 2011.

Cele câteva zile petrecute la Giurgiu sub auspiciile amfitrionului Stan Bone, mesele copioase oferite de gazdă, băuturile diverse și de calitate, plimbarea cu motonava pe Dunăre și pozele făcute, vor rămâne cu siguranță în memoria noastră. Nu doresc să fac comentarii mai multe despre întâlnirile noastre din anii 1991 și 1996 pe motonavele "amiralului" Stan Bone. Aștept ca el să se dezlănțuie și să scrie cum a organizat acele petreceri.

Prezența la întâlnirile din 1991 și 1996 a unor dascăli, pe care i-am avut profesori în timpul studenției, atestă spiritul organizatoric al colegilor Adrian Popa și Nae Enescu.

Aniversarea a 40 de ani de la terminarea facultății a avut loc în condiții excepționale în toamna anului 2001. Cu această ocazie Adrian Popa a redactat cartea galbenă, care, câțiva ani, a fost ghidul nostru în relațiile inter-colegiale. Despre întâlnirea de la I.P.B. din strada Polizu, ultima la care a participat profesorul de rezistența

materialelor Gh.Buzdugan, deplasarea la Giurgiu și zilele petrecute pe una din motonave, am să-l rog încă odată pe Bone Stan, să scrie amănunțit.

La întâlnirea din 2001 pe motonava pe care am petrecut clipe de neuitat, s-a hotărât să fie depus la judecătoria sectorului 6 un memoriu, prin care solicitam ca Asociația Mecanicilor '61 să fie înregistrată în mod oficial. Rodica Nicolescu a participat la judecătoria sectorului 6 la câteva termene, ocazie cu care a răspuns la întrebările judecătorului și a adus completările cerute de instanță. După trei luni de la data introducerii acțiunii, judecătoria sectorului 6 s-a pronunțat și în încheiere a oficializat Asociația Mecanicii '61 în registrul fundațiilor și asociațiilor. Această asociere, în care rolul principal l-au avut Nelu Dumitru Calipso, împreună cu Stan Bone și Adrian Popa, viza acțiuni cu bătaie mai lungă. Prima

excursie, în timpul căreia s-a înregistrat și un eveniment neprevăzut, au scris cu lux de amănunte și într-o notă pitorească colegii George Caragea, Adrian Popa și omniprezenta în mijlocul nostru, exuberanta Ani Vanca. Prin sponsorizarea cu 6000\$ a croazierei pe Dunăre, Nelu Dumitru Calipso a demonstrat dragostea față de colegi și forța lui financiară.

Stan Bone a organizat revelionul din 2005 la bordul motonavei Steaua Dunării, ocazie cu care mecanicii '61 s-au întâlnit și au petrecut legănați de valurile Dunării câteva zile, care doresc să fie consemnate în detaliu de amfitrionul revelionului, pentru a fi publicate în revistă.

Vârsta și oboseala datorată unei activități intense și laborioase timp de 44 ani, l-au determinat pe Stan Bone să se pensioneze la 15 aprilie 2005. Ieșirea lui la pensie a condus la o diminuare dramatică a producției NAVROM

dintre aceste acțiuni a fost plimbarea cu motonava Carpați timp de 10 zile pe Dunăre. Plecarea din portul fluvial Giurgiu a avut loc pe 2 august 2002. Revenirea în țară a avut loc pe 12 august, după ce am vizitat orașele Belgrad, Budapesta și Viena. Excursia a costat 39000\$, din care suma de 20000\$, respectiv 110\$ de persoană, a fost suportată de mecanicii '61. Diferența de 19000\$ a fost sponsorizată în felul următor: 6000\$ de colegul și prietenul Nelu Dumitru Calipso, iar 13000\$ de NAVROM Giurgiu, grație directorului general, colegul nostru Stan Bone. Sponsorizarea cu procentul de 48,6% din suma totală cheltuită pentru excursie, a fost posibilă datorită faptului că Asociația Mecanicii '61 a fost înregistrată în registrul fundațiilor și asociațiilor. Despre această

Giurgiu, cu consecința directă: micșorarea numărului de salariați. În această situație consiliul de administrație al societății a intervenit de mai multe ori pentru a-l determina pe Stan Bone să revină la cârma conducerii NAVROM Giurgiu. Dar el nu s-a mai întors la serviciu. Părerea mea este că a făcut bine că nu s-a reangajat. În cei aproape 4 ani de când s-a pensionat, el a întinerit. Stan Bone a pus la punct în comuna Slobozia, din apropierea municipiului Giurgiu, o gospodărie model, despre care am citit un reportaj foarte frumos scris de Mirel Vanca și Adrian Popa în foaia de suflet. Stan Bone este, de asemenea, proprietarul unei suprafețe de 25 acri pe care cultivă viță de vie producătoare (hibridi franco-europeni). Vinul rezultat din această vie este zaibărul lui

Nea Marin, cum este cunoscut în popor. Stan Bone folosește o rețetă veche, inventată de greci în antichitate și înobilează acest vin cu pelin, vin pe care mecanicii '61 îl consumă cu multă plăcere la întâlnirile din ultima joi a fiecărei luni. Felicitări Stan Bone și mulțumiri pentru tot ce ai făcut pentru noi! Îți urez să fii sănătos și împreună cu buna ta soție Adelina, să fii prezent la toate acțiunile mecanicilor '61.

Adrian Popa, a cărui activitate, la serviciu (încă mai lucrează) sau acasă, indiferent că este la București sau la casa de vacanță din comuna Călugăreni, este non stop, pentru menținerea Asociației Mecanicilor '61, a editat primul număr al revistei noastre, în luna ianuarie 2005.

Din luna martie 2005 Adrian Popa cooptează în colectivul de redactare a foii de suflet pe Mirel Vanca. În luna ianuarie 2006, Adrian Popa o convinge pe Corina Firuță să preia funcția de redactor șef al foii de suflet. Corina Firuță, în afară de sprijinul permanent care l-a avut din partea lui Adrian Popa, a colaborat fructuos cu Mirel Vanca și în premieră cu Radu Gruia, pentru apariția lunară a foii de suflet. Ulterior, Corina copleșită de sarcinile curente pe care le avea ca manager al editurii ALCOOR îl roagă pe Adrian să o degrezeze de sarcina de redactor șef. Încă o dată, mecanicii '61 dau dovadă de solidaritate și continuitatea apariției foii de suflet este asigurată de noul redactor șef Radu Gruia.

Timp de un an și jumătate, Radu Gruia se descurcă impecabil, astfel că revista apare cu regularitate. Colegii prezenți la întâlnirile lunare, pleacă acasă cu foaia de suflet, iar posesori de internet o primesc prin poșta electronică.

În luna ianuarie 2009 are loc o nouă rocadă la conducerea colectivului redacțional. Cu autoritatea unui manager de o viață, Mirel Vanca preia sarcina de redactor șef al foii de suflet.

Din rândurile de mai sus rezultă activitatea fără fisură și continuă a asociației mecanicilor '61 și a publicației lunare, care, așa cum aprecia președintele nostru, Calipso, reprezintă liantul. Fără să exgerez, pentru mulți dintre noi "foaia de suflet" a devenit un "drog" pe care îl așteptăm cu nerăbdare la sfârșitul fiecărei luni.

Revenim în 2006, când, o parte dintre noi am petrecut Revelionul la hotelul Philoxenia din Eforie Nord, proprietatea lui Nelu Dumitru, Calipso. Petrecerea și surprizele în cascadă oferite de gazda noastră au fost consemnate în revistă.

Cu acest prilej s-a hotărât ca vineri 15.09.2006, mecanicii promoției '61 să fie convocați la I.P.B. din str.Polizu, pentru a participa la agapa prilejuită de cea de a 45 aniversare de la terminarea facultății.

Cea de a 45-a aniversare de la terminarea facultății am sărbătorit-o așa cum se cuvine timp de 4 zile. Despre

această întâlnire, Corina Firuță, a scris un articol interesant publicat în numărul din octombrie 2006.

Două aspecte doresc să le subliniez, legate de această agapă. În aula I.P.B. unde mecanicii '61 au luat loc pe 15.09.2006 colegul nostru, profesorul Stoian Petrescu a strigat catalogul promoției. Fiecărui participant la eveniment i s-a înmănat câte un exemplar din "cartea albastră". Aceasta a fost editată de colegul Radu Gruia și sponsorizată de câțiva dintre colegii noștri de departe. Efortul depus de ei merită să fie subliniat.

Radu Gruia a continuat acțiunea începută de Adrian Popa în 2001. Continuitate, da, un cuvânt care poate mă obsedează, dar cât de frumos sună când scriem despre colegii noștri cu al căror nume ne mândrim.

Masa festivă la întâlnirea din septembrie 2006 a avut loc la hotelul Philoxenia. Cu consecvență și la nivel la fel de ridicat Nelu Dumitru Calipso continuă opera precedesorilor săi Stan Bone, Dodi Sotir și Jimi Ianculescu. În anii care au trecut din 2006 și până în prezent Nelu Dumitru Calipso a organizat cu regularitate întâlniri și petreceri la hotelul Philoxenia din Eforie Nord.

Motonavele Carpați, Oltenița și Steaua Dunării s-au metamorfozat în frumosul și ospitalierul hotel Philoxenia, iar când acesta are capacitate insuficientă față de mecanicii dornici să fie prezenți, Calipso închiriaza camerele necesare la unul dintre hotelurile din apropiere.

Ultima ispravă a lui Nelu Dumitru Calipso a fost organizarea revelionului din 2009 la hotelul Philoxenia, eveniment consemnat în revistă.

Personal, îi urez lui Nelu Dumitru, Calipso, ca Dumnezeu să îl ajute, să fie sănătos, să aibă viață lungă alături de soția sa Coca, de copii și nepoți, și să ne poată oferi și în viitor ocazii de a ne întâlni la hotelul Philoxenia sau la casa lui de vacanță din comuna Lilieci, unde a promis că ne va invita în luna aprilie a.c. pentru a petrece un picnic.

Altruismul și dragostea bossului Nelu Dumitru Calipso pentru colegi este evidentă, de câte ori organizează câte o întâlnire. În afară de primirea și soluționarea celor mai mici detalii în mod impecabil, costul cu care realizează aceste întâlniri este aproape simbolic. Calipso continuă să sponsorizeze orice acțiune pe care o întreprinde pentru mecanicii '61 (ce poate fi mai generos și mai nobil?!) cu tact și discreție.

Închei, în nota în care am început acest articol, cu rugămintea să fim solidari, apropiați, să contribuim fiecare din membrii asociației mecanicii '61, după puterile și priceperea fiecăruia, la apariția "foii de suflet" și la o atmosferă plăcută de prietenie și dragoste între noi.

Umor

Se duce unul să cumpere țigări. Ia pachetul și citește: "tutunul cauzează impotență". Speriat, îi zice vânzătoarei:

- Nu vă supărați, din alea cu cancer nu mai aveți?

Două prietene:

- Dragă, spune și tu, nu e viața asta groaznică? Ori de câte ori dau și eu de un bărbat cumsecade, descopăr că fie el e înșurat, fie eu sunt măritată.

Moș Crăciun intră pe horn într-o casă și nimerește în dormitorul unei tinere superbe, care dormea goală în pat. Nehotărât, începe să se plimbe de colo-colo prin încăpere, zicând:

- Dacă o fac, nu voi mai fi primit în cer, dar, dacă nu o fac, nu o să mai pot ieși pe coș.

Un moșulică se-nsoară cu o puștoaică. Ea, după noaptea nunții:

- A fost minunat! Se face des treaba asta?

- Da, copila mea. Unii depravați o fac chiar și de două ori pe an.

Într-un hotel nu prea populat intră doi tineri căsătoriți și închiriază o cameră. După ce își iau bagajele, urcă în cameră și pun pe ușă semnul cu "Nu deranjați". Neavând ce face, recepționarul se duce să tragă cu urechea și... ce aude? O voce suavă feminină:

- Acuma hai, acuma hai, acuma hai tu deasupra...

O voce groasă, bărbătească:

- Acuma hai, acuma hai, acuma hai tu deasupra...

Mai stă el ce mai stă și aude:

- Acuma hai, acuma hai, acuma hai amândoi deasupra...

Ei drăcie! Se uită pe gaura cheii și ce vede? Cei doi erau cocoțați pe un geamantan mare și se chinuiau să-l deschidă...

Într-o zi, îl cheamă Dumnezeu pe Adam la el și-i spune:

- Am să-ți dau două vești: una bună și una rea. Cu care să încep?

- Păi, spune-o p-aia bună, zice Adam.

- Am două organe noi pentru tine, spune Dumnezeu. Unul este cel numit "creier". Te va face inteligent, vei putea crea lucruri noi și vei putea întreține o conversație cu Eva. Cel de-al doilea organ, numit "penis" îți va permite să reproduci forme inteligente de viață și să populezi planeta. Eva va fi foarte fericită că tu ai acum acest organ ce o va face să aibă copii.

Adam, foarte încântat, exclamă:

- Darurile pe care mi le faci sunt fantastice. Ce veste rea ai putea să-mi dai?

Dumnezeu se uită la Adam cu părere de rău și spune:

- Problema este că, atunci când te-am creat, ți-am dat sânge doar cât să utilizezi unul dintre aceste noi organe în același timp.

Caricatură de Horațiu Mălele

Umor

Despre Radu Beligan s-a mai scris în revista noastră, elogiind ca actor de teatru și regizor. De data aceasta îi dăm ocazia să se prezinte singur ca om de spirit și scriitor talentat,

NOTE DE INSOMNIAC

Radu Beligan

*Motto pentru un volum de memorii:
Nu vorbi niciodată despre tine. Scrie!*

În ciuda diferenței de vârstă dintre noi, Victor Eftimiu mi-a acordat prietenia lui, mai ales după ce am jucat rolul vagabondului din “Omul care a văzut moartea”. Făceam deseori vacanțele împreună la mare și ne pierdeam în lungi discuții peripatetice, el în plină faconda, eu fermecat de erudiția lui în multe domenii.

Odată, la Constanța, ne-am oprit în fața unei vitrine în care erau expuse vreo douăzeci de busturi în miniatură ale lui Ovidiu, exilatul de la Tomis. Niște orori din ghips, trase în serie. Peste grămada de busturi kitsch, un anunț scris cu litere mari preciza: “OVIZI, 6 lei bucata”. Îmi amintesc explozia de râs pe care ne-a stârnit-o acest plural stupefiant și, de aici, considerațiile de ordin lingvistic. În fond, negustorul făcuse o analogie: GUVID - GUVIZI, OVID - OVIZI...

Eftimiu, care se născuse în Bobostita din Epirul albanez și n-a știut, până la șapte ani, nici o boabă românească, era pasionat să descopere originea unor cuvinte și deținea secretul multor etimologii neașteptate.

De pildă, imi spunea el, cuvântul sandulie, cu care oltenii numesc covorașul de lângă pat, vine de la frantuzescul “descente du lit”.

Cine și-ar fi închipuit că atât de neaoșul mujdei vine tot din franceză: mousse d'ail (adică spuma de usturoi)?

Cuvântul mișto, revendicat de țigani, derivă, după Eftimiu, de la sintagma nemțească “mit stock”, adică “cu baston”, ceea ce înseamnă cineva de condiție bună. Un tip cu baston e un tip mișto!

Tot din germană ne vine și cuvântul șmecher. Boierii olteni care aveau podgorii, îmi explica

Eftimiu, au angajat specialiști în degustarea vinurilor. În germană, schmecken înseamnă a avea gust, a fi bun la gust. Omul care făcea operația era un șmecher, adică un specialist pe care nu-l puteai păcali cu un vin prost. De aici, prin extensiune, un individ isteț, imposibil de tras pe sfoară.

Cu totul neașteptată este originea altor două cuvinte a căror etimologie o descoperise Eftimiu. E vorba de pațachină și joben.

Dicționarul ne spune ca pațachină e planta numită în latinește Rubia tinctorum, dar nu ne arată că tot pațachină se spune și unei femei de moravuri ușoare. Care e rădacina acestei pațachine? În București, exista pe vremuri un vestit mezelar pe nume Pațac. Fratele acestuia a fost cel dintâi care a deschis în România un “santan” pe bulevardul Elisabeta, importând de la Viena niște fete vesele care circulau seara pe bulevard în fața “instituției”, ca să atragă clientela. Acestea erau “fetele lui Pațac”, adică pațachinele...

În ce privește cuvântul joben, multă lume se întreabă de ce acest soi de pălărie e desemnată în toate limbile cu cuvinte care indică forma ei (în franceza haut-de-forme, în engleza top hat, în germana zylinder, în italiană cilindro, limba română fiind singura în care numele înaltei pălării are cu totul altă denumire, afară de aceea populară de “țilindru”. Explicația este simplă: cel ce a introdus în București prestigiosul acoperământ era un negustor francez care avea magazinul pe Calea Victoriei și se numea Jobin.

Tot Eftimiu mi-a revelat că, în limba engleză, animalele comestibile au două nume, un nume când sunt moarte și un alt nume când sunt vii.

• Boul se cheamă OX când e pe patru picioare. și când e tăiat se cheamă BEEF.

• Vițelul viu se cheamă CALF mort se cheamă VEAL.

• Porcului i se pune PIG când e viu și PORC atunci când e mort.

• Oaia este SHEEP când trăiește, și, când moare, devine MUTTON.

De ce? Fiindcă în Anglia, începând cu secolul al XIII-lea, paznicii de turme au fost întotdeauna nemți: ox, calf, pig, sheep. În vreme ce bucătarii au fost totdeauna francezi: beef, veal; porc; mutton!

Text propus de Victor Popescu.

Cronică teatrală

CINCI PIESE SCURTE DE EUGEN IONESCO

Autor: Mirel Vanca
Supervisor Ana Vanca

Îmi mărturisesc incultura: sunt primele piese scrise de celebrul dramaturg român pe care le văd. Toate cele cinci piese au fost incluse într-un spectacol al Teatrului Odeon, al cărui durată a fost de numai o oră și zece minute. Prin urmare, într-un interval foarte scurt, am înghițit, fără apă, cinci pastile de teatru absurd, riscând să fac o intoxicație.

Pentru cei care, ca și mine, n-au vizionat până acum un spectacol cu o astfel de piesă, vreau să vă spun că teatrul absurd are un text ale cărui semnificații scapă omului de rând, text pe care actorii se scâlămbăie, se maimuțăresc, râd sau plâng. Bieții spectatori râd și ei, uneori, se întâmplă să-și și șteargă câte o lacrimă, dar, de regulă, privesc nedumeriți ceea ce se întâmplă pe scenă. Voi încerca să vă spun ce s-a întâmplat în cele cinci piese.

Piesa 1 : **Îl cunoașteți? O cunoașteți? Ori nu-i cunoașteți?**

Întrebarea asta o pune fără întrerupere un individ fără să dea nici un alt detaliu, cum ar fi, de exemplu, pe cine să cunoască? Voi ce-ați face dacă ați fi bombardati non stop cu o astfel de întrebare? Ați reacționa, desigur, în cele mai diverse feluri. Riri cred că i-ar arăta un deget; Calipso i-ar da zece lei să tacă; Corina ar spune că nu înțelege întrebarea; Șobo s-ar urca pe pereți. Ei bine, nici unul și nici una, nu cred că veți reacționa ca și personajul „Doamna” din piesă. Cum a reacționat? Nu vă spun. Știți că nu obișnuiesc să divulg poantele pieselor.

Piesa 2: **Salonul auto**

Un tip intră într-un salon auto ca să cumpere o mașină și un mașin. Îi sunt prezentate două mașini și un mașin. În rolul primei mașini este Dorina Lazăr, în patru labe, o mașină cu cincisprezece roți la care i se poate adăuga oricând o a patra. Când i se bagă cheia în contact, necheză ca și o iapă apucată de streche. În rolul celei de a doua mașini este Antoneta Zaharia, tot în patru labe, o mașină cu pneuri grozave, care ține la tăvăleală. Când îi deschizi o portieră, miaună ca o pisică.

Apropo de Antoneta Zaharia: e prezentă în patru din cele cinci piese Se dezbracă în toate. E mișto! Spectacolul merită văzut și numai pentru asta.

Să revenim în salonul auto. În rolul mașinului este Pavel Bartoș, în patru labe și el, un mașin la care frânele funcționează cu garanție fixă și cu depline puteri. Mașinul face ca porcul.

Mai sunt și alte secvențe caraghioase: cumpărătorul (Ion Mihăilescu) împrumută nasul Domnișoarei (Oana Ștefănescu) ca să, atenție, vadă mai bine. După puțin timp aceasta și-l cere înapoi ca să-l sufle.

Piesa 3: **Guturaiul Oniric**

În primul rând să vă spun ce înseamnă „oniric” (Îmi cer scuze de la cei care știu ce înseamnă). M-am uita în dicționar: înseamnă „care aiurează” sau „care delirează”. Prin urmare este vorba de un guturai care delirează!!!!

Într-o farmacie vine un client timid (Gelu Nuțu) cu acest gen de guturai. Farmacista (Antoneta Zaharia), în loc să-i trateze guturaiul, îi tratează, cu mult succes, timiditatea. Ca să-i fie tratat guturaiul, este chemat un doctor, un tip care, de fapt, nu era doctor, dar îl chema Doctor. De aici toată confuzia și tot caraghioslâcul.

(Eugen Ionesco în viziunea lui
Horațiu Mălăele)

Piesa 4: **Lacuna**

Această piesă demonstrează că teatrul absurd poate întreprinde atacuri devastatoare la adresa moravurilor noastre. De data asta ținta atacului o constituie impostura.

Se descoperă că unui academician, încărcat cu titluri și funcții, îi lipsește, de fapt, bacalaureatul. Acesta se decidea să-l dea, dar, îl pică cu succes: ia zero la greacă, zero la latină și face 900 de puncte la limba maternă, dar, baremul minim de trecere era 1000 de puncte. Urmează consternare, scandal și situații grotesci, tipice teatrului absurd.

Mă gândeam: oare noi ce note am lua dacă am fi puși să mai dăm odată bacalaureatul?

Piesa 5: **Fata de măritat**

Un domn (Mircea Constantinescu) și o doamnă (Dorina Lazăr) își fac cumpărăturile într-un supermarket, împing fiecare câte un cărucior și discută. E un fel a zice că discută! De fapt, Domnul perorează aiuritor, pe toate temele posibile, iar doamna îl ascută și îi aprobă cu câte un Absolut!, spus cu toată convingerea, toate ineptiile pe care el le debitează. Dacă mergeți să vedeți piesa, să nu faceți greșeala pe care am făcut-o eu să încercați să înțelegeți ce spune. O să plecați de la teatru cu dureri de cap.

În final, Doamna îi mărturisește Domnului că are o fată de măritat, ruptă din soare, nu alta. Domnul vrea s-o vadă. Doamna își scoate la iveală fetița, de fapt, un tânăr brunet cu mustață, de nouăzeci și trei de ani, care datora optzeci, deci n-avea decât treisprezece.

Dacă v-a plăcut și dacă vreți să vedeți spectacolul, vă învăț eu cum să faceți ca nu numai să nu vă coaste nimic ci să vă alegeți și cu un câștig: cumpărați un bilet de pensionar de 12 lei și vedeți spectacolul de la o lojă, că erau toate goale, în care un loc costă 22 lei. Ca și mine, veți avea impresia că ați făcut un gheșeft și ați câștigat 10 lei! Dacă veți face greșeala să cumpărați un program, plin de considerații pretențioase ale dramaturgului referitoare la teatrul absurd, acesta vă va costa 15 lei și veți ieși în pierdere. Totuși din program veți afla titlurile pieselor și distribuțiile. Dacă o să mergeți la spectacol însoțit de un francez acesta va beneficia de titrarea dialogurilor în limba franceză, pe un ecran situat deasupra scenei.

Critică literară

CARTE PENTRU MEDITAȚII

Corina Firuță

Întotdeauna mi-au plăcut cărțile care, în timp ce le citești, te fac să te gândești la lume, la viață... Uneori termini de citit o carte bună și ea te preocupă încă multă vreme.

Există și un soi de cărți, mai greu de citit, pentru că trebuie să ai timp pentru ele, cărți care nu spun o poveste, ci înșiră gânduri, în cuvinte foarte simple, lucruri la care, poate, te-ai fi gândit și tu, dar pe care le descoperi cu surprindere, tocmai pentru că sunt atât de simple și atât de frumoase. Te fac mai bogat, pe dinăuntru, doar pentru că le-ai citit. Să vă dau ca exemplu, un paragraf:

“Adevăratul chip al cuiva, nu e acela pe care ți-l arată, ci acela pe care nu ți-l poate arăta.

Așadar, dacă vrei să-l înțelegi pe cel care îți este aproape, nu asculta ce-ți spune, ci mai degrabă ceea ce nu-ți spune”.

Kahlil Ghibran.

Astăzi vreau să vă vorbesc despre Kahlil Ghibran. S-a născut în decembrie 1883, în Baharri, în nordul Libanului. A emigrat împreună cu surorile lui în Statele Unite, stabilindu-se la Boston. A studiat pictura, arta fotografică, literatura arabă, engleză și franceză. A început să publice în 1905, în reviste new-yorkeze, pamflete și scurte povestiri, în limba arabă. În 1911 s-a mutat la New York și în 1913 a început să publice în engleză. Cărțile lui sunt parabole pline de înțelepciune sau cugetări și aforisme pline de iubire. A murit în 1931. Jurnalul New York Sun a titrat cu litere mari :”S-a stins un profet”. Făcea trimitere la una dintre cărțile sale: Profetul.

Am să extrag pentru voi, câteva citate, ca sa-l cunoașteți mai bine pe Kahlil Gibran.

PORTRET ÎN PENIȚĂ (Extrase din corespondența cu Mary Haskell)

“Nu contează dacă trăiești într-un oraș mare sau mic. Adevărata viață e înlăuntrul tău.”

“În prietenie sau în dragoste, cei doi, alături, întind mâinile ca să afle ceea ce nici unul dintre ei n-ar putea să afle de unul singur.”

NEBUNUL. Vulpoiul.

Un vulpoi se uită în zori la umbra sa și își spuse: “La prânz voi mânca o cămilă.”

Și așa, toată dimineața și-o petrecu căutând cămile. Pe la amiază, însă, din nou își văzu umbra și își zise: “M-aș mulțumi și cu un șoarece”.

NOPTI ȘI SPUMĂ

“Nu poți să atingi zorile decât străbătând cărările nopții.”

“Cum aș putea să-mi pierd încrederea în dreptatea vieții când știu că cei ce dorm în puf nu au vise mai frumoase decât cei ce dorm în țărână?”

“Însemnătatea unui om nu stă în ceea ce duce la îndeplinire ci, mai degrabă, în ceea ce vrea să îndeplinească.”

“Simțul umorului implică un simț al măsurii.”

“Un mare cântăreț e acela care ne cântă tăcerile.”

“Orice bărbat iubește două femei: una este creația imaginației lui, iar cealaltă nu s-a născut încă.”

“Bărbații care nu le iartă femeilor micile greșeli, nu se vor bucura niciodată de marile lor virtuți.”

“Dragostea ce nu se reînnoiește în fiecare zi devine obișnuință și, poate, chiar sclavie.”

Creație literară

COLOANA I

Această coloană
cu care Brâncuși
și-a însemnat țara
este respirația sacadată
a acestui popor oropsit,
este o scară la cer
pe care urcă
gândurile noastre avântate,
este stâlpul
credinței noastre
în mai bine,
este un șirag de mătăanii
pe care ne rostim
rugăciunile
către noi înșine.

COLOANA II

Această coloană
infinită
este recunoștința noastră
fără de sfârșit
păstrată
eroilor neamului,
este bradul de înmormântare
al flăcăilor noștri
rămași
pe câmpul de luptă.

COLOANA III

Brâncuși i-a zis
și „scară la cer”.
Mulți,
încă în viață,
s-au grăbit s-o urce
și umblă acum
cu capul prin nori.
Ce căutați acolo?
Veniți înapoi!
Avem atâtea de îndreptat
pe pământ.

COLOANA IV

Brâncuși
și-a însemnat țara
cu un stâlp.
De atunci,
suntem o țară
„însemnată”.

Brâncuși
ne-a atârnat de cer
o scară.
Așteptăm
să coboare pe ea
eroii acestui neam
și, odată cu ei,
să reînvie
curajul
pe aceste meleaguri.

Brâncuși
ne-a făcut
din mărgele
un șirag
de mătăanii.
Rugați-vă pe ele
la Dumnezeu
din voi!

Turism

Istorie și legendă în antica Persie

Impresii de călătorie

Teodor Miron

Am vizitat în toamna anului trecut Persia, țară cu o istorie de peste 4000 de ani, care ne-a impresionat nu numai prin legende, artă și arhitectură ci și prin ospitalitatea de care ne-am bucurat și, mai ales, de prietenia cu care am fost înconjurați de oamenii obișnuiți de pe stradă dornici să stea de vorbă și să se fotografieze cu noi. Este țara unei vechi și bogate culturi, unde a profețit Zoroastru, unde au creat Omar Khayam, Hafez, Avicenna și Musa-al-Khwarizmi, unul dintre părinții algebrei.

În timpul acestei călătorii, te poți transpune în trecut, imaginându-ți puternicele regate ale mezilor și perșilor, pe Alexandru cel Mare, triburile arabe cuceritoare sau hoardele mongole ale lui Gingishan sau Timur Lenk.

Sunt dator, înainte de toate să fac următoarea precizare: Persia este denumirea mai veche a țării de până în anul 1935, care provine de la numele provinciei Fars sau Pars care deținea o poziție dominantă în vremea în care grecii, care au numit-o Persis, au încercat să cucerească ținutul. În prezent, vechea denumire nu mai este folosită decât de englezi. Acest lucru nu este de mirare deoarece de fapt Persia este în raport cu Iranul ceea ce este Anglia în cadrul Regatului Unit. Există însă o legătură mult mai importantă între civilizația europeană și denumirea "Iran" deoarece din punct de vedere etimologic, acest cuvânt este înrudit cu "Arian", ce a fost aplicat triburilor indo-europene ale perșilor și mezilor venite din Nord și care s-au stabilit pe teritoriul Iranului de astăzi, la sfârșitul mileniului II î. Hr.

Traseul excursiei a fost foarte bine gândit, astfel încât am avut posibilitatea să vizităm tot ceea ce este considerat reprezentativ pentru această țară: cele 4 capitale tradiționale ale imperiului persan-Ecbatana (Hamadan), Susa, Pasargade și Persepolis - toate folosite în paralel de Marii Regi; actuala capitală Teheran unde am putut vizita, printre altele, Muzeul Național al Bijuteriilor cu cea mai spectaculoasă și bogată colecție de bijuterii din lume și palatul Golestan - reședința regală a Qajarilor - locul

încoronării regilor din dinastia Pahlavi; Tabriz pe care-l consider unul dintre cele mai frumoase orașe iraniene cu ale sale grădini El Goli, oraș situat la 150 Km de granița cu Ajerbaidjan; Shiraz, oraș al florilor, poeziei și poezilor, fostă capitală a Persiei între anii 1750 - 1781, centrul provinciei Fars, considerată leagănul civilizației persane; Yazd - centru cultului lui Zoroastru; și nu în ultimul rând încântătorul Ispahan, fostă capitală de 3 ori în istoria sa, cu numeroase clădiri sau monumente intrate în patrimoniul UNESCO. Se detașează imensul Squar al Imamului, bijuterie a arhitecturii persane ce include Palatul Alighapou, Moscheile Imamului și Sheikh Lufgullah, iar seara putându-te plimba pe faimosul pod peste râul Zayendeh Rud, iluminat feeric, construit în aceeași perioadă în care a domnit Mihai Viteazul. și să nu uit: pitorescul sat Kanduvan, modelat spectaculos de-a-lungul anilor de activitatea vulcanică, aparținând parcă unei alte lumi.

Dacă obiectivele turistice, ghida iraniană, șoferul microbuzului au putut fi apreciate, fără excepție, la superlativ, unele hoteluri și mai ales hrana sărăcăcioasă au constituit motive de nemulțumire. Dar de slăbit, tot n-am slăbit.

În acest prim articol doresc să vă prezint punctul culminant al excursiei: vizitarea monumentalei cetăți regale, adevărată capodoperă și anume ansamblul de palate de la Persepolis, aflat în patrimoniul UNESCO, cel mai renumit și vizitat monument din Iran, locul unde s-au sărbătorit cele douăzeci și cinci de secole de la întemeiere.

Am plecat dis-de-dimineață din orașul Shiraz spre Persepolis, bucurându-ne că de această dată vremea ne este prietenoasă: este relativ cald, iar soarele ne zâmbește. "Înarmat" desigur cu camera video, aparatul de fotografiat, reportofonul și cu un ajutor de nădejde: Emilia.

Cine au fost ctitorii?

Poarta tuturor națiunilor

Grandioasele construcții de la Persepolis au fost începute de însuși Darius, dușmanul grecilor, cel care a pus să fie înlănțuită marea pentru că nu i se supunea și care a încercat să se înstăpânească peste imensitatea pustiurilor scitice, ajungând astfel și pe meleagurile noastre. Din vremea lui, în afară de terasa propriu-zisă nu se înălțaseră decât palatul său de ospete, Tripilonul (o poartă monumentală) și o

Palatul lui Darius

Palatul regal, care și-a găsit cea mai desăvârșită expresie în ansamblul monumental de la Persepolis, capitala ahenidă, în adăpostea pe Marele Rege doar o dată pe an, cu prilejul mării sărbători Now Rouz - ziua Anului Nou - cel mai mare praznic al religiei mazdeiste, când Regele venea aici ca să prezideze festivitatea la care participau nobilii mezi și perși precum și gărzile care îi alcătuiau curtea, așa cum sunt toți înfățișați pe reliefurile decorând soclurile edificiilor de pe terasă și să

primeasca omagiul supușilor din întregul imperiu, care veneau aici să-și depună tributul în natură în produse specifice fiecărei satrapii a vastului stat, anume în această zi.

parte din tezaur. Din acest din urmă edificiu, încăperea centrală, numită Sala celor nouăzeci și nouă de coloane, îi servea drept sală de tron.

Palatul lui Darius

Fiul lui Darius, Xerxes, a terminat marea sală de ceremonii **Apadana**, a construit **Poarta tuturor neamurilor** și al doilea palat de banchete.

În sfârșit, fiul acestuia și nepotul lui Darius, Artaxerxes a construit **Sala tronului** sau cum i se mai spune **Sala celor o sută de coloane**. Cel de al treilea Propileu (o altă poartă uriașă) a rămas pentru totdeauna neterminată.

În forma sa finală, pe terasa palatului imperial, deschisă pe trei direcții se înălțau clădiri de dimensiuni colosale: două săli de ceremonii, alte două săli pentru banchete, un complex de clădiri servind la depozitarea tributului (așa numitul tezaur), clădiri de locuit sau destinate garnizoanei, precum și cel puțin trei porți monumentale de proporții uriașe prin care treceau cortegiile festive. Toate aceste edificii erau legate între ele prin alei largi, de-a -lungul cărora se desfășurau procesiunile și de scări monumentale ai căror parapetei erau decorați cu reliefuli figurate.

Cum se desfășura o astfel de procesiune festivă?

Regele sosea din ajunul sărbătorii. Dimineața începea cu procesiunea deschisă de gărzii din care făceau parte nobilii mezi și perși, precum și de soliile popoarelor supuse. Gărzile mede și persane, însoțitoare permanente ale suveranului, așteptau acum defilarea înșirate de-a-lungul aleilor și scărilor. Regele însuși privea desfășurarea cortegiului din loja sa vastă situată pe o terasă în mijlocul grupului de edificii destinate locuințelor. Odată ajuns la marginea

Propileele

acestei terase, marșul solemn urca pe marea scară la capătul căreia se înălța măreața poartă construită de regele Xerxes numită **Poarta tuturor neamurilor**. De aici, cortegiul se despărțea. Gărzile și nobilii se îndreptau spre **Apadana**, marea sală de recepții unde își salutau suveranul. Apoi cu el în frunte, se îndreptau prin porțile Apadanei și printr-o altă poartă monumentală denumită **Tripilon** spre **Palatul oșpețelor** construit de Darius sau către cel al lui Xerxes. Aici, după un protocol rigid, se ospătau cu bucate alese împreună cu regele, reamintind astfel printr-un gest simbolic unitatea poporului medo-pers, poporul stăpânitor al marelui imperiu oriental, servitor al marelui zeu Ahura Mazda. Odată ospățul sfârșit, regele, urmat de toată pompa regală - purtătorul de umbrelă, purtătorul de sabie - precum și de nobilii și gărzile sale, parcurgea din nou drumul până la Tripilon și de aici trecea în marea sală a tronului **Sala celor o sută de coloane**. Între timp, tributarii continuaseră drumul până la poarta urașă a lui Artaxerxes, poartă care nu a fost terminată niciodată. Alaiul a defilat prin fața Apadanei pentru ca în final s-a masat în marea piață din fața **Sălii celor o sută de coloane**. Aici au așteptat până ce Marele Rege a

Ostași din garda persană

terminat banchetul ritual și a intrat în sala tronului. Abia atunci începea ceremonia omagiului. Una câte una, soliile erau introduse de marele șambelan med sau pers, după cum o cerea protocolul și prezentau Marelui Rege darurile lor, roade ale pământului sau ale iscusinței oamenilor din satrapia de unde veneau. Regele i-a primit așezat cu măreție pe tron, înconjurat de demnitarii săi și străjuit de înțelepciunea lui Ahura Mazda, cel care l-a inspirat să împartă dreptatea între neamurile supuse și să le ajute să propășească. Marele zeu Ahura Mazda, zeul soarelui, este întruchiparea binelui veșnic și triumfător, regele pers, Marele Rege, domnind pentru a îndeplini voința acestuia. Domnia Marelui Rege era acceptată de supușii săi ca pe o binefacere, ca pe un principiu de ordine și justiție. și chiar dacă realitatea era diferită de această doctrină, iar Marele Rege era tot un despot, ca și aceia care domniseră înaintea lui peste popoarele Orientului, se pretinde că imperiul medo-pers a reprezentat cea mai evoluată formă de despotie orientală deci cea mai umană și rațională.

...Apoi solii se retrăgeau. După încheierea sărbătorii regele părăsea palatul. Acesta rămânea în grija străjilor până la viitoarea zi a Anului Nou.

Tauri înaripați

Ce te impresionează pe plan artistic?

Pentru realizarea acestor imense construcții a fost necesară o uriașă concentrare de forțe și materiale aduse din toate provinciile imperiului. Din acest mozaic de meșteri, de tradiții și de materiale, voința Marelui Rege, programul constructiv și iconografic comandat de el a făcut să se nască un ansamblu unitar plin de acel sentiment al grandorii. Dar ceea ce te impresionează profund este nota umană a artei aheniene. Ahura Mazda însuși, marele zeu, are chip omenesc. Regele, demnitarii lui, gărzile sunt oameni și expresia lor - gravă, așa cum o cer împrejurările solemne la care participă - este totuși senină și binevoitoare. Chiar și monștrii - taurii androcefali, păzitori ai porților - au figura impregnată de calmă noblețe. Doar monștrii pe care Marele Rege îi omoară în luptă cu sabia sunt feroși, dar aceștia constituie personificarea răului și nu apar decât pentru a afirma încă odată forța invincibilă a omului animat de principiul binelui. Admirăm defilând prin fața noastră mezii cu cușme înalte și cu tunici strânse pe corp și despicate în părți purtând săbii cu formă specifică, gărzile persane - ale nemuritorilor - cu diadema de pene, cu tunică lungă și amplă și înarmați cu sulită arc și tolbă conică de săgeți; în sfârșit, cele originare din Susa (o altă fostă capitală administrativă, militară și diplomatică a imperiului) cu veșmântul bogat brodat și cu diademă simplă răsucită pe pletele lăsate libere, înarmați ca și persanii cu sulită, arc și tolbă conică de săgeți. Încă și mai diferită și mai bogată în aspecte, adesea pitorești, este lumea tributarilor. Indienii cu bustul gol, mânând măgari, se învecinează cu scitii cu șalvari largi, cu sirienii cu veșminte largi, bogat drapate. Dar nu numai veșmântul și pieptănătura diferă. Chiar și încălțările sunt altele de la neam la neam, iar darurile sunt nu numai diferențiate, dar aduc și o notă de specific pentru fiecare neam sau satrapie, caracterizându-i bogățiile și îndeletnicirile.

Motivul animalier - lei, tauri înaripați, grifoni - din vechea moștenire babiloniană, sunt stilizate viguros exprimând nu numai o evidentă sensibilitate față de natură dar și procedee artistice evaluate. Decupajul mușchilor, masivitatea capetelor și a extremității membrelor, arcuirea picioarelor încordate în efort, toate contribuie la sublinierea forței și a caracterului agresiv al monștrilor reprezentați. Un motiv superb îl constituie friza

arcașilor, ostași din garda imperială, reprezentați într-o poză de marșială măreție în strălucirea veșmântului lor.

Vizitarea ruinelor palatului regal de la Persepolis s-a încheiat. Pentru scurt timp, am parcurs împreună cu cortegiul de nobili medo-perși și de solii aparținând popoarelor tributare vastele edificii și amplele alei. De pe pereți ne-au privit reprezentanții tuturor popoarelor marelui imperiu, dar și toate personificările credințelor persane, monștrii încarnând genii bune sau rele și chiar marele zeu Ahura Mazda în persoană, tronând în mijlocul discului înaripat al soarelui. Am văzut cu acest prilej și curtea Marelui Rege, cu tot fastul ei și așa cum nu ar fi fost posibil în realitate - pe Darius, pe Xerxes și pe Artaxerxes - adică trei generații succesive primind audiențe pe tron în mijlocul mării săli a celor o sută de coloane. În realitate, oamenii aceștia sunt morți de mai bine de 2000 de ani. Ceea ce am văzut noi nu sunt decât umbrele lor fixate în piatră. Dar, odată cu umbra, dalta sculptorului a ținut în piatră și ceva din spiritul lor, ceva din credințele, din gândul și din închipuirea lor, așa cum el, artistul le-a înțeles.

...Așa cum și noi vizionând în tihna de acasă imaginile surprinse cu ajutorul camerei video și DVD-ul cumpărat de la centrul cultural al complexului, am încercat să înțelegem, cu gândul și imaginația noastră, toate aceste figuri reci, prinzând din nou viață! De pe zidurile mutilate ale Persepolisului, ahenenizii parcă ne vorbesc.

Suntem copleșiți... totodată bucuroși de a fi fost printre cei - puțini - care au avut posibilitatea să viziteze această monumentală cetate regală...o adevărată capodoperă.

...Ne îndreptăm apoi către prima capitală tradițională a imperiului persan, Pasargade (în traducere, tabăra perșilor) unde se găsește mormântul marelui rege al Persiei, Cyrus cel Mare, care, pentru prima oară în istorie, a introdus noțiunile de toleranță și libertatea gândirii. După căderea Babilonului, Carta sa, prin care a restabilit aceste drepturi și libertăți, poate fi considerată strămoșul tuturor declarațiilor drepturilor omului.

Opinii

Republica Moldova: o “Redută a Europei”?

Radu Mihalcea

Sub acest titlu a circulat în Internet, în cursul lunii februarie, un material scris de Andrei Vartic și difuzat de Virgil Ciucă. Pentru cititorul nevizat, căruia îi cade sub ochi în mod întâmplător un articol dramatic ca acesta, este important să cunoască de la cine vine și ce va urma, înainte de a se angaja personal în vre-o acțiune sau chiar numai în discuții pe teme atât de brizante. Un asemenea articol este și o ocazie binevenită de a ridica un colț și a privi în spatele cortinei care – pentru cei rămași în țară – constituie misterul activității societăților românești din străinătate. Însă mai presus de toate un asemenea articol oferă o ocazie de a arunca o privire în istoria țării, a-ți împropăta cunoștințele și a reflecta puțin la realitatea politică contemporană. Aceasta este cu atât mai mult actuală cu cât duminică 05.04.2009 au avut loc alegeri parlamentare în Republica Moldova și acestea au fost urmate de mari demonstrații populare în Chișinău și în alte orașe: Partidul Comunist a câștigat 49.92% din voturi (rezultat parțial după numărarea a 95% dintre voturi), ceea ce a apărut de necrezut celor care au ieșit pe stradă. Partidul Comunist duce o politică pro-rusă, iar opoziția, divizată în trei partide care concurează între ele, nu are nici-o șansă să contrabalanseze această orientare cu una pro-românească. De aici demonstrațiile, de aici articolul d-lui Vartic, de aici frământările în Moldova și de aici și articolul de față: Mirel – în numele colegilor - și-a dorit să afle care este părerea mea despre situația actuală din Republica Moldova... O aveți în continuare.

Brizanta articolului amintit rezultă din istorie: în imaginea alăturată aveți Principatul Moldovei, pe vremea când acesta constituia un stat independent pe harta Europei. Cele doua Moldove erau reunite și, împreună cu Bucovina, formau o entitate care a ținut piept cu bravură multor încercări ale istoriei. Granițele Moldovei actuale sunt mai reduse și marcate cu roșu: Bucovina (în nord) și Cetatea Albă (în sud) aparțin Ucrainei. În schimb Republica Moldova a primit regiunea transnistriană, figurată pe hartă în alb și care de mai bine de un deceniu s-a declarat independentă.

Revenind la articolul din internet: dacă nu mă înșel, dl. Ciucă este unul dintre activiștii de frunte ai Consiliului Mondial al Românilor, o organizație a românilor din USA și – se dorește dânsa – a celor din întreaga lume. În 2001 –2002 am luat legătura cu această organizație, am participat în 2002 la congresul din Atlanta iar în 2003, când organizația a început să se intereseze în mod intens de situația din Republica Moldova, le-am oferit posibilitatea să strângă legăturile cu cei de acolo. Pe vremea aceea, schimbam multe email-uri cu membrii organizației dar... legăturile s-au răcit încet, încet, mai ales după ce aceștia au declarat care le este țelul acțiunilor de ajutorare a Republicii Moldova: să construiască o catedrală nouă în Chișinău! În fotografia de mai sus vedeți catedrala existentă din centrul orașului.

Replica mea a fost că cetățenii Moldovei au nevoie mai curând de computere pentru copii lor, de cărți în limba română, de programe de ridicare a calificării profesionale, de cursuri pentru înțelegerea realității economiei de piață. I-am invitat să meargă cu mine acolo și să cunoască realitatea locală, pe care ei o cunoșteau numai din povestirile altora sau din ceea ce își imaginau ei că ar trebui să fie Republica Moldova. Bineînțeles, că n-a venit nimeni... și, bineînțeles că și această acțiune s-a terminat la fel ca 99% din ceea ce inițiază organizațiile românești din străinătate: multă discuție, multă pasiune, câteva certuri la sânge, concluzia că și această inițiativă valoroasă este – din păcate - dirijată din umbră de o Securitate omniprezentă și omnipotentă... și... nimic! S-ar putea să fiu nedrept cu dl. Ciucă, s-ar putea ca dânsul să nu fi participat la această acțiune... s-ar putea ca dânsul să fie membru al unei alte organizații...

dar cam aceasta este activitatea și cam acestea sunt rezultatele activității diferitelor asociații sau societăți românești din străinătate... Numele dl. Virgil Ciucă îmi este strâns legat de acestea.

Relațiile mele cu Republica Moldova au început la începutul acestui deceniu când, la congresul din Montreal al Academiei Româno – Americane de științe și Arte, am avut plăcerea să cunosc câteva personalități ale vieții științifice moldovenești. Au urmat invitații la Chișinău, la care am răspuns la început cu curiozitate, mai târziu cu plăcere... și... uite așa... am ajuns să fiu mulți ani la rând un oaspete dorit și des întâlnit pe străzile capitalei moldovenești. A fost un câștig atât pentru cei de acolo – am ținut numeroase cursuri de management și economie cu masteranzii Academiei de Științe Economice, am procurat burse pentru studenții moldoveni din Bochum, am invitat profesori moldoveni în Germania, și acum, și în USA, am donat o gramadă de cărți și am propus o mulțime de modificări ale programei analitice și a cursurilor... - cât și pentru mine: am câștigat câțiva prieteni de nădejde, am petrecut clipe minunate cu ei și cu alții, am învățat multe despre istoria și prezentul acestui pământ (fost) românesc... și am primit un Doctor Honoris Cauza pentru contribuția adusă la dezvoltarea științei în Republica Moldova... Minunate timpuri!

Pe acesta din urmă "I-am băut" prima oară cu cei cu care am fost coleg la Facultatea de Mecanică: de la Chișinău am venit direct la o întâlnire a Asociației Mecanicii '61... Dar, desigur, voi nu vă mai amintiți de asta!

Impresia mea despre Republica Moldova? Este o țară independentă, cu oameni mândri, cu conștiința valorii istoriei lor – foarte complexe și plină de meandre – cu rădăcini românești și cu suprastructură cu foarte multe influențe rusești. Este o țară care, la fel ca și România, își caută drumul spre bunăstare în acest hățuș care se cheamă globalizare... Moldovenii? Oameni foarte calzi, la locul lor, modești dar conștienți de valoarea lor, cu un caracter aparte, care încearcă cu insistență să croiască un drum nou bucății de pământ pe care o numesc Republică. Aceasta este o republică independentă, dar dimensiunile ei minuscule constituie un dezavantaj important: este aproximativ la fel de întinsă cât sora ei, Moldova cea de dincolo de Prut!

În vara lui 1991 s-au discutat în Parlamentul Republicii Moldova trei dintre cele patru puncte cruciale care urmau să hotărască ce va fi această țară în viitor: cel de al patrulea, unirea Republicii Moldova cu România, nu s-a mai discutat. În timp ce deputații dezbăteau în plenum primele trei puncte, delegații lor telefonau cu Bucureștiul: nu se putea hotărâ unificarea cu România, fără ca România să fie de acord! În Bucureștiul (nu de altă dată ci...) de atunci, problemele arzătoare erau altele: prima mineriadă era în pregătire, frământări politice și economice zguduiau opinia publică și pe cei care se angajaseră să conducă destinele țării... Pe scurt... unificarea cu Republica Moldova n-a fost salutăată cu entuziasmul necesar... iar deputații din Parlamentul moldovenesc nu au mai avut ocazia să-și spună părerea. Republica Moldova a rămas independentă... și toate referirile la necesitatea reunirii, la dreptul istoric de întregire a neamului, etc – puse în discuție în materialul d-lui Vartic – nu sunt decât... vorbe: ultima hotărâre în aceasta problemă a fost luată – de fapt n-a fost luată, ci datorită faptului că realitatea existentă a fost acceptată tacit, situația a rămas neschimbată dar confirmată - de cele două state independente în urmă cu 18 ani... și este singura valabilă. Celelalte speranțe? Sunt numai pagini ale manualului de istorie...

La un pahar de vin limbile se dezleagă și gândurile intime ies la suprafață... Am băut cu moldovenii – cu multă plăcere - multe pahare de vin... și am aflat multe dintre cele ce nu sunt scrise în ziare... Să începem...

În ce măsură sunt moldovenii... români?

Moldovenii sunt de origine română... dar mai mult de 100 de ani de viață în cadrul imperiului rus și aproape 50 de ani de viață în cadrul Uniunii Sovietice și-au pus amprenta în mod hotărâtor asupra principalelor trăsături de caracter ale moldoveanului...

Au devenit moldovenii ...ruși?

Nuuu... dar cel puțin generația noastră a fost atât de influențată de ceea ce a fost Uniunea Sovietică, încât rezultatul este vizibil: moldovenii sunt... moldoveni, sunt ei înșiși, deosebiți atât de români cât și de ruși... Este un alt popor... care prețuiește foarte mult legăturile culturale cu poporul român... dar care... este un alt popor. Impunătoarea statuie a lui Ștefan cel Mare din piața centrală a orașului, aleea cu statuile scriitorilor români din parcul orașului Chișinău, faptul că pe străzi se aude foarte des vorbă românească, faptul că foarte mulți moldoveni – nu se știe exact câți, sunt probabil câteva zeci sau poate sute de mii – posedă și cetățenia română nu trebuie să înșele pe observatorul atent că este vorba de un popor cu totul diferit. Intelectualitatea contemporană a fost în mare parte școlită în Uniunea Sovietică,

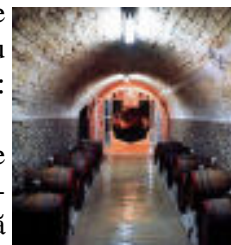

cei mai mulți dintre ei cunosc Moscova mai bine decât Bucureștiul, cei mai mulți dintre ei vorbesc, și mai ales scriu, cu mult mai bine în limba rusă decât în limba română, aproape toți au participat cu entuziasm la realizările regimului sovietic – începând cu primul zbor al lui Gagarin, continuând cu combinatul siderurgic de la Magnitogorsk – l-au cunoscut pe Breshnev, care a fost mai întâi Prim Secretar în Chișinău și abea pe urmă la Moscova, au petrecut cel puțin un concediu undeva în taigaua siberiană, au ajuns până la celalalt capăt al continentului Euroasiatic, până la Vladivostok... cu voie sau fără de voie... Întreaga lor viață s-a desfășurat în acest sistem social, în interdependență cu celelalte state unionale; în acest timp moldovenii – cei de vârsta noastră – s-au căsătorit, au avut copii, au primit o locuință, au promovat în funcții, au suferit și au iubit... Nu, așa ceva nu se poate șterge cu buretele de astăzi pe mâine!

Uniunea Sovietică a investit în economia moldovenească, au fost construite uzine și combinate, vinurile din podgoriile de la Mileștii Mici – în fotografia alăturată aveți o imagine din crama de acolo - au fost băute în toate cârciumile dintre Kiev și Irkutsk... Toate acestea nu se pot trece cu vederea, nu se uită... Legăturile economice duc și acum aproape toate spre

Rusia. Moldovenii – chiar și cei de origine română – trec fără nici o problemă de la dialectul – sau limba? - moldovenească la limba rusă... Nu, ținutul Republicii Moldova nu este ... ținut românesc: este moldovenesc.

Moldovenii sunt foarte mândri că un concetățean de al lor a inventat un motor hidraulic care și-a găsit utilizarea în conducerea rachetelor programului cosmic sovietic... Am avut plăcerea să-l cunosc: pe vremea aceea era rectorul Universității Politehnice din Chișinău... A fost o plăcere să stau de vorbă cu un mecanic, după atâta amar de vreme petrecută printre economiști... Foarte erudit, modest, cu o capacitate intelectuală ieșită din comun, își domina colegii și... se lăsa servit de aceștia... De, spiritual rusesc îi intrase și lui adânc sub piele... A inventat un mecanism extrem de complex (cinematic) dar și de simplu (din punct de vedere al construcției mecanice), în stare să realizeze raporturi de transmisie de la 1:1 la 1:100 în mod continuu... Formidabil! Motoarele de propulsie ale rachetelor cosmice trebuie orientate extrem de fin și de repede, învingând forțe de accelerație imense, pentru ca racheta să urmeze traiectoria dorită: acolo și-au găsit motoarele lui domeniul de folosire...

Aceasta sunt aspecte ale realității actuale. Visurile despre “întregirea neamului”? Sunt destinate să rămână ca atare: între timp o altă “cortină de fier” separă cele două țări surori. Este vorba de granița de vest a Uniunii Europene. Republica Moldova se va putea alipi de România atunci când va fi admisă în Uniunea Europeană... Când...?

După spusele lor, în toți cei 19 ani de istorie românească de după revoluție, moldovenii nu au găsit nimic înălțător și emoționant care să-i determine să spună cu hotărâre: vrem înapoi, vrem să ne alipim țara la România! Din tot ce le oferă România, ei apreciază cel mai mult faptul că, având un pașaport românesc în buzunar, își pot câștiga o pâine în țările dezvoltate ale Uniunii Europene... Pentru mulți dintre ei, chiar și România face parte dintre țările dezvoltate și de aceea vin să lucreze în țară sau chiar se stabilesc aici...

Setea de învățătură a tineretului moldovean este determinată de convingerea că numai așa pot scăpa de situația materială - precară - în care trăiesc, dar procesul de învățământ se lovește de o greutate foarte mare: realitatea economică sau industrială despre care ei învață... nu există în țară! Învățământul rămâne cu un puternic caracter teoretic... iar cunoștințele căpătate rămân fără aplicare... Studențele încearcă să compenseze aceasta printr-o îmbrăcăminte accentuat modernă și îngrijită – ceea ce invigorează categoric sălile de curs – dar aceasta nu contribuie la ridicarea nivelului pregătirii lor profesionale. Muzeul Național – figurat alăturat – aduce o contribuție importantă la conservarea elementului românesc în Republica Moldova.

Viața la țară este mai departe grea... Nu toate drumurile sunt modernizate, nu toate satele au lumină electrică sau apa potabilă curgătoare... De aceea mulți moldoveni – probabil cam o treime din populație – a luat drumul pribegiei și lucrează acum în țările UE...

Desigur că elementul rusesc este preponderent, în parte în urma dominației de aproape 200 de ani. Dar nu numai din cauza asta, ci și din cauza deosebirilor de caracter: în timp ce rușii sunt dinamici, poate violenți, în timp ce ei sunt convingși de superioritatea convingerilor lor și de dreptatea acțiunilor proprii - pe care o afișează cu dezinvoltură - moldovenii sunt mai aproape de caracterul marelui scriitor Ion Creangă, și el moldovean, dar din partea cealaltă a Prutului. Ei sunt mai molcomi, mai doritori de viață dulce, mai împăciuitori, mai bucușori să guste un pahar de vin decât să ducă o discuție în contradictoriu... Ceea ce nu se poate face astăzi se poate lăsa pe mâine... sau pe poimâine...

Este normal ca elementul rus, deși minoritar, să domine. La aceasta se adaugă și spiritual imperial rus: pe ce au pus mâna nu mai lasă... Dominația este masivă și desigur că lipsa unui ziar în limba română este sesizată imediat de vizitatorul ocazional... Dar și asta are o explicație: moldovenii se exprimă mult mai fluent în limba rusă... Sau poate invers: fiindcă au ziare numai în limba rusă, folosesc cu predilecție această limbă... Cine mai poate să determine acum ce a fost mai întâi?

Mișcări naționale românești există, desigur, dar ele au loc de cele mai multe ori izolat, în forma unor acțiuni personale ale unor entuziaști... În această categorie se încadrează și dl. Vartic, autorul articolului. Dânsul a făcut parte din primul parlament al Republicii Moldova, cel care a discutat în mod serios posibilitatea unirii cu România. Au fost întreprinse multe acțiuni în acest sens, printre cele mai remarcabile fiind reintroducerea scrierii cu litere latine a limbii române – până atunci limba română se scria cu litere cirilice! – organizarea de cursuri de limbă română pentru cei care au uitat-o, și multe altele. Însă, în următorul parlament, majoritatea a fost câștigată de reprezentanții partidului Agrar cu orientare pro-rusă și toate aceste măsuri au fost date uitării. Limbă română a fost declarată “limbă de stat” dar limba utilizată cadrul statului este... limba rusă! Mișcarea pro-românism a pierdut mult din influența pe care o avea pe vremea când era reprezentată masiv în Parlament, iar acum nu se mai vorbește de ea decât din când, în când... Chiar dacă sunt câțiva reprezentanți ai ei care persistă și rezistă peste ani, moldovenii rămân mai departe preocupați de asigurarea zilei de mâine, de obținerea a cel puțin o firimitură peste ceea ce munca de toate zilele le poate oferi...

Unire națională? Românism?... Hmm...? și... ce ar aduce moldoveanului...? De altfel... dinspre partea cealaltă a Prutului nu se aude nimic... și dacă nu România, cine să susțină românismul dincolo de Prut? Uniunea Europeană?... ONU?...

Republica Moldova... reduta Europei? Greu de imaginat... Cândva Republica Moldova a avut câteva granițe bine definite, care ar fi ajutat-o să fie privită astfel:

La sud, Marea Neagră... Sudul Basarabiei a fost însă cedat Ucrainei... Granița este de regăsit într-un ținut locuit de găgăuți, un popor – un trib mai curând – de origine bulgară... Nimic redutabil...

La est, Nistrul... Nu mai este! În schimbul teritoriului din sud, Moldova a primit de la Ucraina, Transnistria, o fâșie de pământ folosită de ruși drept baza militară... În urmă cu mai bine de un deceniu aceasta s-a declarat independentă, a fost recunoscută ca atare de Rusia... și se străduiește acum să obțină recunoașterea din partea ONU... Este o țărișoară cât populația cartierului Ferentari din București și cu o suprafață cam de două ori mai mare decât cea a municipiului Constanța. Dar... oficial... granița estică a Republicii Moldova este încă de căutat undeva în câmpia Donului... Nimic... redutabil!

În schimb “Republica Transnistria” se străduie din răspuțeri să dovedească câte nedreptăți îi face zilnic Republica Moldova și bruiază cu intermitență atât legăturile telefonice cât și cele radio din țara vecină... De... are și ea cumva... legături! Are despre ce discuta pe “căi diplomatice”...

La nord, Ucraina, cu o graniță dincolo de care se găsește Bucovina... iarăși un teritoriu (fost) românesc. De Cernăuți ați auzit? Ce...?

La vest, Prutul... Da, asta este singura graniță care a mai rămas fermă...

Republica Moldova reunită cu România...? Care părți din... ceea ce a mai rămas? și cu restul... cum să rămână? și cu vecinii... ce să faci? Dar... cu moldovenii...?! Dar cu problemele legate de dezvoltarea economică...?

Ei...dulce Românie (Mare)...! Numai visuri...

Correspondență

IN MEMORIAM

Rodica Bărănescu, Radu Mihalcea

A murit Traian Dudaș...

După mai mulți ani de suferință Traian Dudaș a decedat în ziua de 19.03.2009 în locuința sa din București.

Traian Dudaș a fost una dintre marile personalități ale anilor 1960 - 1989, care a adus o contribuție însemnată la ceea ce a fost partea umană a anilor aceia nu prea ușori. Născut într-o familie de moți din Munții Apuseni, a avut șansa să urmeze Institutul Politehnic București, devenind inginer mecanic. Un timp a lucrat în învățământul superior, luându-și doctoratul și ajungând conferențiar la Catedra de Mașini Termice.

Grupele de “termiști” ai promoției noastre l-au avut asistent la cursul prof. Ghiulai, “tehnologia de fabricație a motoarelor”.

De tânăr a fost cooptat în munca de partid și a ocupat funcții de răspundere, mai întâi în cadrul Comitetului Orășenesc PCR Cluj. A fost prim Secretar al Comitetului Județean PCR Mehedinți în perioada în care a fost construită Hidrocentrala de la Porțile de Fier, a fost Ministru al Transporturilor și, mai mult de un deceniu, ambasador la Moscova. Oamenii care l-au întâlnit în acele timpuri vorbesc despre impresia deosebită pe care le-a lăsat-o caracterul integru și marea personalitate a celui care a fost Traian Dudaș.

În 1988 a fost rechemat de la Moscova și se pare că a fost supus unui încercări de lichidare fizică și morală. A fost salvat de soția sa. Împreună, au trăit retrași, mai întâi în cartierul Floreasca, într-o vilă oficială, și, în ultimii ani, în Berceni.

FIE-I ȚĂRÂNA UȘOARĂ!

PILDĂ

Mirel Vanca

Într-una dintre duminici, preotul bisericii catolice pe care o frecventez, a spus următoarea pildă:
Un budist a murit și a ajuns în Rai. L-a întâmpinat Sfântul Petru și înainte de a-l „caza”, făcură împreună o plimbare prin Rai. Ajung ei într-o zonă foarte populată.

- “Uite”, îi arată Sf. Petru, “aici este sectorul pentru budiști”.

Mai merg ei ce mai merg, și ajung într-o altă zonă, la fel de populată.

- “Aici sunt mahomedanii”.

Ajunși într-o altă zonă, îi spune:

- “Aici sunt evreii”.

și au mers ei mai departe și Sf. Petru i-a arătat creștinului și alte sectoare, aparținând altor comunități religioase. În final, ajung într-un loc, unde o suprafață apreciabilă de teren era înconjurată de ziduri foarte înalte iar din spatele zidurilor răzbătea o gălăgie foarte mare.

- “Ce-i aici?”, îl întreabă creștinul pe Sf. Petru,

- “Ssst!” , îi ceru Sfântul să vorbească mai încet. ,” aici sunt creștinii. Din cauza zidurilor înalte, ei cred că sunt singuri în Rai!! De aceea fac o gălăgie atât de mare! E bine să nu te audă, că nu sunt pregătiți să afle adevărul.”

Ei! Ce părere aveți? Nu mai departe decât anul trecut, Papa Benedict susținea că singura religie adevărată este cea catolică, și că se mântuiesc de păcate doar cei care aparțin acestei religii. Înseamnă că facem progrese și că zidurile, de tipul „ignoranță” sau „prejudecată”, au început să cadă.

Despre Tomiris

știu mai multe occidentalii decât românii de astăzi.

O întreagă tradiție e lăsată de o femeie care l-a sfidat pe cel mai puternic om al lumii din acea perioadă: «*Refuz să mă mărit cu tine și jur pe Soare, domnul suprem al massageților, că te voi sătura de sânge*», i-a răspuns Tomiris lui Cirus, după cum povestește Herodot în *Istorie*.

Războiul lui Cirus cel Mare cu massageții a avut loc pe fluviul Sîr Daria, în Asia Centrală, în anul 525 î Chr. Regele persan reușise să-l captureze pe Spargapises, fiul lui Tomiris. Regina massageților i-a cerut să-l elibereze pe fiul ei și să nu treacă fluviul. Dar Spargapises s-a sinucis în captivitate, iar Cirus a traversat apa cu toată armata. Năvălitorul și-a găsit sfârșitul în luptă și Tomiris i-a aruncat capul într-un cazan cu sânge de om.

Paulus Peter Rubens și-a intitulat tabloul “*Tomiris, regina sciților*”. Nu doar scena dramatică în care frumoasa regină a aruncat capul lui Cyrus în cazanul cu sânge avea să-i impresioneze pe artiștii din epoca Iluminismului și apoi a Romantismului. Ei au reținut semnificația morală a pedepsirii crotropitorului în numele dreptului sacru al popoarelor, la libertate.

Eminescu o imaginează pe Tomiris în epopea “*Gemenii*”, operă încă prea puțin cercetată.

Herodot scrie că, după victorie, Tomiris a venit cu corăbiile pline de pradă în Moesia (Dobrogea de azi) și a pus bazele unei cetăți. Descrierea massageților este foarte expresivă: luptători pe jos sau pe cai, arcași neîntrecuți, dar și curajoși mânuitori de lance. Purtau armuri

ISSN 1842-4732

Caseta redacțională

Redactor fondator: Adrian Popa

Redactor șef: Mirel Vanca

Redactori: Nae Enescu și Anda Ștefănescu

Tehnoredactare computerizată: Cori Simona Ion

redactia@mecanicii61.ro

La mulți ani

... pentru cine-i născut în mai:

Gheorghe Grosu:	1 mai
Virgil Clapon:	5 mai
Emil Olaru:	12 mai
Florică Mândoiu:	21 mai
Joel Oshia:	30 mai

împodobite cu aur. Erau monogami, iar văduvele de război erau ținute în colectivitate. Aveau o religie monoteistă. Ei se închinau la Soarele Neînving, asemenea tuturor dacilor, căci originea massageților este considerată de unii autori, indo-europeană, adică tracă, alții îi consideră chiar geți. În cartea “*De origine actibusque Getarum*” (Despre originea și faptele geților) Iordanes, get de origine, îl reconfirmă pe Herodot. Iordanes povestește că, la anul 527 î.Hr., Tomiris a pus bazele orașului Tomis: “*Tunc Thomyris regina aucta victoria tantaque praeda de inimicis potita, in partem Moesiae, quae nunc a magna Scythia nomen mutuatum minor Scythia appellatur, transiens, ibi in Ponti Moesiaco litore Thomes civitatem suo de nomine aedificavit.*”

Corina Firuță

Macheta unei sculpturi a reginei Tomiris, propusă a fi ridicată în orașul Constanța - Tomisul de azi.